BÖYLE KÜÇÜK ŞEYLER / CLAIRE KEEGAN

CLAIRE KEEGAN .

1968'de, Katolik ve çiftçi bir ailenin en küçük kızı olarak İrlanda'nın Wicklow şehrinde dünyaya geldi. 17 yaşındayken ABD'nin Louisiana eyaletindeki New Orleans şehrine gitti ve Loyola Üniversitesi'nde İngiliz dili ile siyaset bilimi öğrenimi gördü. Mezuniyetinin ardından İrlanda'ya döndü. Galler'in Cardiff şehrinde bir yıl geçirdi ve Galler Üniversitesi'nde hem yaratıcı yazarlık alanında yüksek lisans yaptı hem de lisans öğrencilerine çeşitli dersler verdi. İlk öykü kitabı *Antarctica* 1999'da yayımlandı. İkinci öykü kitabı *Walk the Blue Fields* 2007'de yayımlandı ve *Mavi Tarlalardan Yürü* (Yüz Kitap, 2017, *çev.* Duygu Şahin) ismiyle Türkçeye çevrildi. *Foster* (2010) isimli novellası *Emanet Çocuk* ismiyle 2021'de Jaguar Kitap tarafından Türkçeye kazandırıldı, 2022'de de *An Cailín Ciúin* ismiyle sinemaya uyarlandı. İrlanda'nın Wexford şehrinde yaşayan Keegan, ülkesinin sanatçılar birliği olan Aosdána'ya üyedir.

UMAY ÖZE

1983'te doğdu. Lisans eğitimini İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünde tamamladıktan sonra, Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları bölümünde yüksek lisans eğitimi aldı. *Toy Taylar* adlı ilk novellası 2021 yılında A7 Kitap tarafından yayımlandı. Henry David Thoreau'nun *Yürümek* (A7 Kitap, 2021) adlı deneme kitabını ve J. L. Carr'ın *Taşrada Bir Ay* (Jaguar Kitap, 2021) romanını Türkçeye kazandırdı. Ankara'da yaşıyor.

Böyle Küçük Şeyler / Claire Keegan

Kitabın Özgün Adı
Small Things Like These

© Claire Keegan, 2020
© Jaguar Kitap, 2022

1. Baskı: Ekim 2022
ISBN: 978-625-7027-32-8

İngilizce Aslından Çeviren
© Umay Öze

Editör
Berk Çetin

Sayfa Tasarım
Hakan Güngör

Baskı-Cilt
Ana Basın Yayın San. Tic. A.Ş.
Sertifika No: 52729

Yayın hakları Jaguar Kitap'a aittir. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

JAGUAR KİTAP
Cemal Nadir Sk. No: 16/77 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: 0 212 522 94 22
www.jaguarkitap.com
iletisim@jaguarkitap.com
Sertifika No: 27215

/jaguaryayinlari /jaguarkitap /jaguarkitap

BÖYLE KÜÇÜK ŞEYLER

CLAIRE KEEGAN

Çeviren
Umay Öze

Bu hikâye İrlanda'nın anne-bebek bakımevleriyle Magdalen çamaşırhanelerinde acı çekmiş kadınlara ve çocuklara adanmıştır.

Ve öğretmen Mary McCay'e...

"İrlanda Cumhuriyeti her İrlandalı erkek ve kadının tabiiyeti üzerinde hak sahibidir ve bu hakkı talep eder. İrlanda Cumhuriyeti tüm yurttaşlarına din ve vicdan özgürlüğü, eşit haklar ve eşit fırsatlar taahhüt eder ve ulusun tüm çocuklarını eşit şekilde bağrına basarak, ulusun bütününün ve tüm bireylerinin mutluluk ve refahını gözetme kararlılığını beyan eder."

1916 tarihli "İrlanda Cumhuriyeti
Bildirgesi"nden alınmıştır

1

Ekimde ağaçlar sarardı. Derken saatler bir saat geriye alındı ve uzun kasım rüzgârları gelip eserek ağaçları çırılçıplak bıraktı. New Ross kasabasının bacalarından, rıhtıma ulaşmadan tel tel, sökük iplikler gibi incelip dağılan dumanlar tütmeye başladı ve çok geçmeden siyah bira gibi kararan Barrow Nehri yağmurlarla yükseldi.

Kasaba halkı ekseriyetle mutsuzluk içinde katlanıyordu havaya; esnaf ve tacirler, postane ve sosyal yardım kuyruğundaki, çarşı pazardaki, kahveci ve süpermarketlerdeki, bingo salonlarındaki, barlardaki, balık lokantasındaki erkek ve kadınların hepsi kendi meşreplerince soğuktan dem vuruyor ve yine amma yağmur yağdığından, bunda ne olduğundan –ve bir şey olup olmadığından– bahsediyordu; böyle kupkuru bir soğuğun tekrarlanacağına kim inanabilirdi? Çocuklar kapüşonlarıyla yüzlerini örterek okulun yolunu tutarken, anneleri artık alıştıkları üzere akşam çökmeden tek kuru gömlek dahi toplayacaklarına pek ihtimal vermeseler de başları önde çamaşır iplerine koşuyor, birkaç şey asma cesaretini gösterirse gösteriyordu. Derken gece iniyor, yeniden ayaz başlıyor ve yalım kılıç soğuk, kapı altlarından süzülüp tespihleriyle henüz duaya durmuşların dizlerini kesiyordu.

Odun ve kömür tüccarı Bill Furlong, havalar böyle devam ederse, vaziyet yakında kamyonun tekerlerini yenilemeyi gerektirecek diyerek, deposunda ellerini ovuşturdu.

Adamlarına dönüp "Bütün gün ha babam yol tepiyor," diye devam etti. "Jantları elimize almamız yakındır."

Haklıydı, telaşlı adımlarla soluğu deposunda alan müşterilerin biri gitmeden öbürü geliyor, telefon hiç susmuyordu; dahası, hemen herkes teslimatın mümkünse hemen, değilse en kısa sürede yapılmasını istiyor, ertesi haftaya kadar beklemelerinin mümkün olmadığını söylüyordu.

Furlong maden kömürü, turba kömürü, antrasit, kömür tozu ve tomruk satıyordu. Ve siparişler yüz kiloluk, elli kiloluk, tonluk ya da kamyon dolusu oluyordu. Aynı zamanda balyalar halinde kömür briketi, çıra ve tüp de satıyordu. Fakat maden kömürü hem tüm bu işlerin en pisiydi hem de kışın rıhtıma ayda bir kere geliyordu. Kömürü rıhtımdan alıp depoya taşıma, tasnif etme ve tartma işleri Furlong'un adamlarının tam iki gününü yiyordu. Onlar bu işlerle meşgulken, kalpakları, düğmeleri iliklenmiş uzun paltoları ve üç beş sözcükten ibaret İngilizceleriyle etrafta dolaşan Leh ve Rus gemicilerse kasabaya yeni bir soluk getiriyordu.

Böyle yoğun zamanlarda Furlong teslimatların çoğunu bizzat yapar, adamları da depoda kâh sonraki siparişleri hazırlar kâh çiftçilerin kesip getirdiği ağaçları yakmalık küçük parçalara ayırırlardı. Sabah boyu dinmek bilmeyen hızar ve kürek seslerinden işlerinin başlarından aşkın olduğu anlaşılırdı; fakat öğlen olup da Angelus çanı[1] çalınca,

1 Angelus: Katolik inanışında hem İsa'nın tecessümünü hem de Beşaret Bayramı olarak kutlanan 25 Mart günü Cebrail'in Meryem'e Mesih'in annesi olacağını muştulayışını anma duası: "Söz, insan olup aramızda yaşadı." (Yuhanna 1:14). Bu duadan hareketle, İrlanda Cumhuriyeti'nde devlet radyo-televizyon kanalı RTE'de (Raidió Teilifís Éireann) 1950 yılından itibaren "Angelus" adlı bir dinî program yayımlanmaya başlamıştır. 12.00 ve 18.00'de olmak üzere, günde iki kez yayımlanan program bir dakikalık Angelus çanıyla açılmaktadır. Program günümüzde de RTÉ 1 adlı radyo kanalında aynı saatlerde yayımlanmaya devam etmektedir. –ç.n.

aletleri bırakıp ellerinin karasını temizler ve cumaları balık-patates kızartmasıyla, diğer günler ise bir tas çorba ve sıcak yemekle karınlarını doyurmak üzere, Kehoe'nun yerinin yolunu tutarlardı.

Bayan Kehoe gıcır büfe tezgâhının arkasında etleri dilimleyip sebzeli patates püresini uzun metal kaşıklarla tabaklara pay ederken "Aç ayı oynamaz," demeyi pek severdi.

Adamlar ısınıp karınlarını doyurmak ve tekrar soğuğa çıkmadan önce, yemeğin üstüne birer de sigara tellendirmek üzere mutlu mesut yerlerine kurulurlardı.

2

Furlong yokluktan gelmişti. Hatta yoktan bile azı denebilirdi. Annesi on altısında ona hamile kaldığında, kasabanın birkaç kilometre dışındaki büyük bir evde yaşayan Protestan bir dulun, Bayan Wilson'ın hizmetçiliğini yapıyordu. Annesinin bu sorunu duyulup da yakınları artık onunla işlerinin kalmadığını belli edince, Bayan Wilson kadının eline çıkış kâğıdını tutuşturmak yerine, yanında kalıp işine devam etmesi gerektiğini söylemişti ona. Furlong'un doğduğu sabah annesini hastaneye götüren de, bebeğiyle birlikte eve geri getiren de yine Bayan Wilson olmuştu. Tarih 1 Nisan 1946'ydı ve kimilerine göre oğlanın aptal olacağı doğduğu günden belliydi.[1]

Furlong bebekliğinin büyük kısmını Bayan Wilson'ın mutfağındaki beşikte geçirdikten sonra, mutfak büfesinin yanında ve fakat uzun, mavi sürahilere de erişemeyeceği bir noktada duran büyük bebek arabasına taşındı. Hatırındaki en eski anılar, taşıdığı tabaklar, siyah fırının ısısı (sıcak, sıcak!) ve başlarda emeklediği, derken yürüdüğü ve zamanla parçalarının birinden diğerine sekip konmayı öğrendiği, iki renkli kare fayanslarıyla dama tahtasını andıran parlak zemine dairdi.

Furlong büyüdükçe, çocuğu olmayan Bayan Wilson kâh ufak işler verip kâh okumayı sökmesine yardım ede-

1 1 Nisan günü "April Fool's Day" olarak bilinir ve *fool* İngilizcede "aptal" demektir. –e.n.

rek onu büsbütün kanatları altına aldı. Bayan Wilson'ın küçük bir kitaplığı vardı ve başkalarının fikirlerini pek de umursamadan, kocasını savaşta kaybetmesi nedeniyle bağlanan maaşın yanı sıra, Hereford sığırları ve Cheviot koyunlarından oluşan küçük sürüsünden elde ettiği gelirle yaşayıp giderdi. Çiftliği çekip çeviren Ned de orada, onunla birlikte kalıyordu ve arazi güzelce çitlenip iyi idare edildiğinden, dahası Bayan Wilson'ın herhangi bir borcu harcı da olmadığından arazi çevresinde veya komşularla nadiren ciddi bir sürtüşme yaşanırdı. Hakeza dinî inanç konusunda da öyle büyük gerginlikler vuku bulmazdı, her iki taraf da karşı tarafın inancına saygılıydı; pazarları Bayan Wilson kıyafetlerini ve ayakkabılarını değiştirip güzel şapkasını başına geçirmekle yetinir, Ned de Ford'un direksiyonuna geçer ve kiliseye gidilirdi; ardından Ned arabayı az biraz daha öteye sürüp anneyle çocuğu şapele götürürdü. Nihayet eve dönüldüğündeyse dua kitapları da İncil de ertesi pazara veya bir sonraki kutsal güne kadar öylece duracakları portmantoya bırakılırdı.

Okul hayatı boyunca ha bire alay konusu olan Furlong'a türlü çirkin lakap takılmıştı; paltosunun arkası boydan boya tükürüğe bulanmış halde eve dönmüşlüğü bile vardı, ama yine de bu büyük evle bağı ona bir tür hareket serbestliği ve koruma sağlamıştı. Dolayısıyla okumaya devam etmiş ve teknik okulda geçen birkaç yılın ardından nihayet bu kömür deposunu açmış, çoğunlukla bugün emrindeki adamların yaptığı işleri yapa yapa zamanla işleri büyütmüştü. Kafası ticarete basıyordu ve güzel Protestan alışkanlıkları edinmiş olduğundan (erkenden kalkması ve içkiyle pek arasının olmamasıyla bilinirdi) iş yapılır ve güvenilir biri olarak tanınırdı.

Furlong artık eşi Eileen ve beş kızıyla birlikte kasabada yaşıyordu. Eileen ile, onun Graves & Co. ofisinde çalıştığı

dönemde tanışmış ve sinemaya götürmek, akşamları ırmak boyunda uzun yürüyüşlere çıkarmak gibi bildik şeyler yaparak tavlamıştı onu. Furlong, Eileen'in ışıl ışıl siyah saçlarına, arduaz mavisi gözlerine, pratik ve kıvrak zekâsına vurulmuştu. Nişanlandıklarında Bayan Wilson, Furlong'a iş kurması için birkaç bin pound vermişti. Kimileri Bayan Wilson'ın, kendi yakınlarından biri Furlong'u peydahladığı için ona böyle bir parayı verdiğini söylemişti; sonuçta Furlong'un adının Kral William'dan gelecek hali yoktu.[1]

Öte yandan, Furlong babasının kim olduğunu hiçbir zaman öğrenememişti. Annesi bir gün marmelat yapmak üzere bir el arabası dolusu elmayı eve taşırken, Arnavut kaldırımda pat diye düşüvermiş ve oracıkta ölmüştü. Doktorların sonradan dediğine göre beyin kanaması geçirmişti. Furlong o zaman on iki yaşındaydı. Yıllar sonra doğum belgesinin bir nüshasını almak için nüfus müdürlüğünden içeri girdiğinde, baba adının olması gereken satırda yazan tek şey *bilinmiyor* idi. Memur dudaklarını bükerek, pis bir sırıtışla belgeyi bankonun üzerinden ona uzatmıştı.

Fakat Furlong geçmişte yaşamayı bırakmıştı, artık derdi günü siyah saçlarını Eileen'den almış ay tenli kızlarının ihtiyaçlarını karşılamaktı. Hepsi daha şimdiden okullarında ümit vaat ediyorlardı. Kathleen, en büyükleri, cumartesileri babasıyla birlikte küçük prefabrik yazıhanenin yolunu tutup hesap kitap işlerinde ona yardım ederek harçlığını çıkarıyordu; hafta boyu gelen malların kaydını tutabiliyor, çoğu şeyin hesabını yapabiliyordu. Hakeza Joan da zehir gibiydi ve yakın bir geçmişte koroya kabul edilmişti. İkisi de artık St. Margaret's Ortaokulu'na gidiyorlardı.

Ortancaları Sheila ile ondan sadece on bir ay sonra doğan Grace çarpım tablosunu ezbere biliyor, kalanlı bölme

1 Bill, William'ın kısaltılmış halidir. –e.n.

işlemleri yapabiliyor, zaman zaman mutfak masasına haritasını serip renkli kalemlerle boyadıkları İrlanda'nın tüm il ve nehirlerini sayabiliyorlardı. Onlar da müziğe yatkınlardı ve salıları okuldan sonra manastırda akordeon dersi alıyorlardı.

Kız kardeşlerin en küçüğü Loretta'nın ise –utangaç bir çocuk olmasına karşın– ders defterlerinin sayfaları öğretmeninden aldığı altın ve gümüş yıldızlarla bezeliydi; Enid Blyton'ın tüm kitaplarını okumuş, dahası donmuş bir gölet üstünde kayarak karşıya geçen şişman, mavi bir horozu çizdiği resmiyle Texaco ödülünü almıştı.

Furlong zaman zaman kızlarının yapılması gereken (şapelde diz çökmek veya alışveriş sonrasında dükkân sahibine teşekkür etmek gibi) küçük şeyleri yapışını izlerken, böyle çocuklara sahip olduğu için gizliden gizliye büyük bir sevinç duyuyordu.

Furlong bir gece yatakta Eileen'e, "Şanslıyız yine de," deyiverdi. "İnsanlar meteliğe kurşun atıyor."

"Öyleyiz tabii."

"Çok değil," dedi Furlong. "Ama yine de şanslıyız."

Eileen eliyle çarşaftaki bir potu usulca düzledi. "Bir şey mi oldu?"

Furlong bir an durduktan sonra yanıtladı. "Mick Sinnott'ın küçük oğlu bugün yine yolda odun parçaları arıyordu."

"Durdun tabii?"

"Fena yağmur yağıyordu. Kenara çekip arabaya atlamasını söyledim ve cebimden üç beş bir şey çıkarıp verdim."

"Vermez olur musun!"

"Seni duyan da yüz pound verdim sanır."

"Onların çoğu kendi kendilerini zora sokuyor, biliyorsun değil mi?"

"Bu çocuk onlardan değil ama."

"Sinnott salı günü telefon kulübesinde sızmıştı ama."

"Zavallı adamcağız," dedi Furlong, "kim bilir ne derdi var."

"Ne derdi olacak! Onun derdi içmek. Çocuklarına azıcık saygısı olsaydı, böyle küfelik olup durmazdı. Şimdiye çoktan kurtulmuş olurdu bu illetten."

"Belki de yapamıyordur."

"Yapamadığı ortada." Eileen iç çekerek uzanıp ışığı söndürdü. "Biri de kısa çöpü çekmek zorundadır hep."

Furlong bazı geceler Eileen ile yatağa uzanıp böyle küçük şeyler üzerine sohbet ederdi. Diğer zamanlardaysa, mal indirip kaldırmakla geçen veya kamyonun tekeri patlayıp da yol kenarında sırılsıklam halde tekeri değiştirmek zorunda kaldığından geçe kaldığı bir günün ardından, eve gelip karnını doyurur ve erkenden yatar, sonra da gecenin bir yarısı Eileen yanında derin uykudayken cin gibi gözlerini açardı; bir süre ne yapacağına karar veremeden öylece uzanmaya devam eder, derken nihayet yataktan kalkıp çay için su kaynatırdı. Ve sonra, elinde kupasıyla pencerenin önünde dikilip sokakta ve nehirde akıp giden irili ufaklı şeyleri, artık neleri görebiliyorsa onları seyre dalardı: yiyecek bir şeyler bulma ümidiyle çöp bidonlarını eşeleyen sokak köpekleri, esen rüzgârın ve yağmurun yuvarlayarak sürüklediği boş teneke kutular, barlardan çıkıp sendeleye tökezleye evlerinin yolunu tutmuş berduşlar. Bazen bu berduşlar bir de şarkı tutturmuş olurdu. Bazı zamanlar Furlong sert, acı bir ıslık ve bir kahkaha sesi duyar ve bu durum onu hayli endişelendirirdi. Kızlarının büyüyüp erkekler dünyasına girdiğini hayal ederdi böyle anlarda. Şimdiden erkeklerin kızlarını süzen gözlerini görmüşlüğü yok değildi. Ve nedenini açıklayamasa da aklının bir köşesi sıklıkla gergindi.

Bu dünyada en kolay iş her şeyini kaybetmekti, Furlong bunu biliyordu. Öyle aman aman maceralara atılmamıştı belki ama etrafı gezmiş ve kasaba civarında, köy yollarında pek çok bahtsıza denk gelmişti. Sosyal yardım kuyrukları her geçen gün daha da uzuyordu, elektrik faturalarını ödeyemeyen, depoyu andıran buz gibi evlerde paltolarıyla uyuyan insanlar vardı. Kadınlar her ayın ilk cuması ellerinde alışveriş torbalarıyla postane binasının önünde kuyruğa girip çocuk yardımı paralarını almayı bekliyorlardı. Ülkenin daha ücra köşelerinde, herifçioğlu birdenbire onlarla ilgilenmeyi bırakıp gemiye atladığı gibi İngiltere'ye gitmiş olduğundan, sağılmak için böğüren ineklerin olduğunu da biliyordu Furlong. Birinde, faturasını ödemek için kasabaya inen St. Mullins'li bir adam, borç harçtan gözlerine uyku girmediğinden, bankanın tepelerine çökeceğini bildikleri için de ciplerini satmak zorunda kaldıklarından bahsetmişti ona. Ve yine, başka bir sabahın köründeyse küçük bir erkek öğrenciyi papazın evinin arka tarafında, kedinin tasındaki sütü içerken görmüştü.

Furlong kamyonuyla turlarken radyo dinlemeyi pek sevmezdi, ama ara sıra radyoyu açıp haberleri yakaladığı da oluyordu. 1985 yılıydı ve gençler akın akın Londra'ya, Boston'a, New York'a göç ediyorlardı. Daha geçenlerde Knock'ta yeni bir havaalanı açılmıştı, kurdeleyi kesmek için de Haughey[1] bizzat teşrif etmişti. Taoiseach,[2] Kuzey[3] konusunda Thatcher ile bir anlaşma imzalamış ve

1 Charles James Haughey (1925-2006): İrlanda Cumhuriyeti'nin eski başbakanı. 1927'den beri, Fianna Gael ile birlikte, İrlanda'nın iki büyük merkez sağ partisinden biri olup yüzyılın büyük bölümünde ülke siyasetinde belirleyici rol oynamış Fianna Fail'in dördüncü lideri olarak toplamda üç dönem başbakanlık koltuğuna oturmuştur. –ç.n.

2 İrlanda başbakanına verilen unvan. –e.n.

3 Kuzey İrlanda kastediliyor. –e.n.

Belfast'taki Birlikçiler[1] trampetlerle yürüyerek, Dublin'in kendi meselelerinde söz sahibi olmasını protesto ediyorlardı. Cork ve Kerry gibi daha alt kesimlerde kalabalıkların yoğunluğu azalmış olsa da, heykellerden birinin hareket etmesi ümidiyle birileri hâlâ ibadethanelerde toplanmaya devam ediyordu.[2]

New Ross'taki tersane kapanmış, nehrin karşı yakasındaki büyük gübre fabrikası Albatros ise birkaç kez işten çıkarmaya gitmişti. Yine, Bennett's on bir işçiyi işten çıkarırken, vaktiyle Eileen'in de çalıştığı ve hemen herkes kendini bildi bileli orada olan Graves & Co. kepenk indirmişti. Müzayedeci işlerin bıçak gibi kesildiğini, kele tarak satmaya çalıştıklarını söylüyordu. Ve çiçekçi Bayan Kenny, kömür deposunun hemen bitişiğindeki dükkânının pencerelerini tahtayla kapamıştı; hatta çivileri çaktığı akşamüzeri, Furlong'un adamlarından birinden kendisine yardım edip kontrplağı sabit tutmasını istemişti.

Zor zamanlardı; fakat Furlong işini yapma, etliye sütlüye karışmadan doğru safta durma, kızlarının rızkını kazanma ve her birinin okuyup kasabalı kızlar için tek iyi okul olan St. Margaret's'tan mezun olduğunu görme kararlılığının her geçen gün daha da pekiştiğini hissediyordu.

1 *Unionists*, yani Birleşik Krallık ile İrlanda'nın birliği yanlıları. –ç.n.

2 1985 yazı boyunca İrlanda'nın otuz kadar yerinden, Meryem Ana ve çeşitli aziz heykellerinin kendiliğinden hareket ettiği ihbar edilmiş ve bu fenomen halk arasında hızla yayılmıştır. –e.n.

3

Noel geliyordu. Meydana, İsa'nın doğuşunu temsil eden figürleri o yıl henüz boyanmış yemliğin yanına güzel bir Norveç ladini yerleştirilmişti çoktan. Yusuf'un kırmızı-mor kıyafetleriyle fazla rengârenk görünmesinden şikâyet edenler olduysa da maviyle beyazlar içinde bilindik haliyle uysalca diz çökmüş olan Bakire Meryem ekseriyetle beğenilmişti. Yine, Noel arifesinde bebek İsa'nın konacağı beşikle uyuyan iki marya ve onların başını bekleyen boz eşek de bilindik halleriyle görünüyorlardı.

Aralık ayının ilk pazarı, insanların karanlık çöktükten sonra yanacak ışıkları görmek üzere belediye binası önünde toplaşmaları âdettendi. İkindi vakti hava kuruydu ama soğuk bıçak gibi kesiyordu, dolayısıyla Eileen kızlara kar montlarının fermuarlarını çektirip ellerine de eldivenlerini giydirdi. Kasabanın merkezine vardıklarında, gayda ve ilahi grubu çoktan toplanmış ve Bayan Kehoe tezgâhını açıp zencefilli kurabiye ve sıcak çikolata satışına başlamıştı bile. İşinin başına geçmiş olan Joan diğer koro üyelerine ilahi yapraklarını dağıtırken, rahibeler de etrafta gezinip hali vakti yerinde anne babalardan bazılarıyla sohbet ederek onlara eşlik ediyorlardı.

Hava bir şey yapmadan, öylece ayakta durulamayacak kadar soğuktu, dolayısıyla bir süre ara sokaklarda gezindikten sonra sığındıkları Hanrahan's'ın içerlek girişinde, Eileen bir an durup denizci mavisi rugan ayakkabılara ve

bu ayakkabılarla uyumlu el çantasına hayran hayran baktı, komşularıyla ve nadiren gördüğü, epey uzaklardan gelmiş diğer insanlarla laflayıp yeni havadisler alıp verme fırsatını kaçırmadı.

Çok geçmeden, hoparlörden herkesi bir araya toplanmaya davet eden anons yapıldı. Düğmeye basılıp ışıklar yakılmazdan önce, rozetlerini uzun Crombie paltosunun yakasına iliştirmiş belediye meclisi üyesi Mercedes'ten inip kısa bir konuşma yaptı. Ve ardından, başların üstünde yan yana dizilmiş uzun iplerde esen rüzgârla hoşça sallanan rengârenk lambalar altında, büyülü bir şekilde âdeta değişip canlanıverdi sokaklar. Kalabalık, ışıklara hafif tertip alkışla karşılık verdi ve hemen ardından gayda grubu çalmaya başladı; fakat Loretta iri ve şişman Noel Baba'nın sokağa girdiğini görür görmez, korkuyla geri çekilerek ağlamaya başladı.

"Bir şey yapmaz," diye sakinleştirmeye çalıştı onu Furlong. "Benim gibi bir adam o da, sadece kostüm giymiş."

Diğer çocuklar Noel Baba'yı kovuğunda ziyaret edip hediyelerini almak üzere kuyruğa girerken, Loretta gergin bir şekilde kımıltısız durmuş, Furlong'un eline sarılmıştı.

"İstemiyorsan gitmek zorunda değilsin kızım," dedi Furlong. "Burada benimle kalırsın."

Ne var ki kendi çocuklarından birinin diğer çocukların heyecandan havalara uçtuğu bir şey karşısında böyle keyfinin kaçtığını görmekten hayli etkilenip sarsılan Furlong, kızının dünyanın heybesindeki türlü şey karşısında yeterince cesur olup olmayacağını, üstesinden gelip gelemeyeceğini düşünmeden edemedi.

O akşam eve döndüklerinde Eileen epeydir Noel keki yapmadıklarını söyledi. Gülümseyerek Odlums'un[1] tarifini çıkardı ve kızlar limonların kabuklarını rendeler, portakal

1 İrlanda'nın bir numaralı un markası. –e.n.

kabuğu şekerlemeleriyle vişneleri ince ince kıyar, bademleri bütün halde kaynar suda ıslayıp ardından kabuklarını soyarken, Furlong'a da el mikseriyle kahverengi çömlek kapta yarım kilo tereyağıyla şekeri çırptırdı. Onlar yaklaşık bir saatlerini kurutulmuş meyvelere verip farklı kuru üzümlerin çerçöpünü ayıklarken Eileen de un ve baharatları elekten geçirdi, Bantam tavuğu yumurtalarını çırptı, kek kalıbının içini yağlayıp fırın kâğıdını yerleştirdi, kalıbın dışını da iki kat paket kâğıdıyla sarıp sicimle sımsıkı bağladı.

Furlong, Rayburn'ün[1] başına geçip birkaç faraş kömür attıktan sonra hava deliğini, kuzine gece düşük ve sabit ısıda yanmaya devam edecek şekilde ayarladı.

Eileen, artık pişmeye hazır hale gelince, harcı tahta kaşıkla kare şeklindeki büyük kalıba alıp üstünü de güzelce düzledikten sonra, yüzünde ince bir tebessümle harcın tüm köşelere eşit bir şekilde yayılması için kalıbı tezgâha birkaç kere vurdu; sonra keki kuzineye sürüp kapağı kapatır kapatmaz, odayı hızlıca şöyle bir süzdü ve kızlara etrafı temizlemelerini söyledi, böylece kendisi de sıradaki işe geçip ütüye başlayabilecekti.

"Neden Noel Baba'ya mektuplarınızı şimdi yazmıyorsunuz?"

Her zaman böyle diye düşündü Furlong; bir saniye ara vermeksizin, hemen yapılacak bir sonraki işe geçiyorlardı hep. Olup bitenler üzerine düşünüp kafa yoracak zamanları olsaydı, diye düşündü, hayat nasıl olurdu acaba? Farklı bir hayatları mı olurdu, üç aşağı beş yukarı aynı mı; yoksa sadece yollarını kaybetmekle mi kalırlardı? Daha demin tereyağıyla şekeri çırparken bile aklı buradan, karısı ve kızlarıyla birlikte geçirdiği bu pazar gününden, eli kulağındaki Noel'den ziyade yarındaydı; kimin ne borcu olduğunda, nereye hangi teslimatı yapacağında, hangi adamına

1 Bir kuzine markası. –ç.n.

hangi işi vereceğinde, kimlerden alacaklarını tahsil edeceğindeydi. Üstelik biliyordu ki yarın da aklı yine aynı şekilde çalışacak, daha yarın bitmeden bu sefer de ertesi günü düşünecekti.

İşte şimdi Eileen'in ütünün kablosunu çözüp fişi prize takmasını, kızlarınınsa yazı defterleri ve kalem kutularıyla masaya yerleşip mektuplarını yazmalarını izlerken, elinde olmadan kendini bir anda ufak bir çocukken aklı erdiğince, dili döndüğünce yazdığı mektubu ve Noel Baba'dan babasını ya da hiç olmazsa beş yüz parçalı bir yapboz, bir çiftlik yapbozu istemesini hatırlarken buluverdi. Noel sabahı, Bayan Wilson'ın ara sıra girmelerine müsaade ettiği misafir odasına indiğinde şömine çoktan yakılmıştı ve Noel ağacının altında aynı yeşil kâğıda sarılı halde üç paket bulmuştu Furlong: Tırnak fırçasıyla bir kalıp sabun birlikte paketlenmişti. İkinci pakette sıcak su torbası vardı, bu Ned'in hediyesiydi. Ve Bayan Wilson da ona sert, kırmızı kapaklı ve resimsiz, küf kokan eski bir kitap, *Bir Noel Şarkısı*[1] hediye etmişti.

Bunun üzerine Furlong yaşadığı hayal kırıklığını gizlemek ve ağlamak için dışarı çıkıp soluğu ahırda almıştı. Ne Noel Baba gelmişti ne de babası. Ortada yapboz bile yoktu. Furlong okuldaki çocukların kendisi hakkında söyledikleri şeyleri düşündü, ona taktıkları lakabı düşündü ve nedenin bu olması gerektiğine kanaat getirdi. Başını kaldırdığında, bölmesine bağlı inek halinden memnun, yemlikteki samanları çekiştiriyordu. Furlong eve geri dönmeden önce at yalağında yüzünü yıkamıştı; dikkatini duyduğu acıdan başka yöne çekebilmek için yalağın yüzeyindeki buzu kırıp ellerini soğuk suya daldırmış ve acısını unutana kadar da çıkarmamıştı.

1 Charles Dickens'ın 1843 yılında yayımlanan, sonradan sinema ve TV'ye de uyarlanan uzun öyküsü. –e.n.

Babası şimdi neredeydi? Zaman zaman kendini yaşlı insanlara bakıp onlarla arasında fiziksel bir benzerlik bulmaya çalışırken veya bir ipucu yakalayabilmek ümidiyle konuşmalara kulak kabartırken buluyordu. Ahaliden bazısı elbette ki babasının kim olduğunu biliyordu (herkesin bir babası vardı) ve içlerinden birinin yanındaki arkadaşına bu konuda tek kelime etmemiş olması Furlong'a mümkün görünmüyordu; çünkü Furlong biliyordu ki insanlar sohbet esnasında sadece kendilerini değil, bildikleri şeyleri de muhakkak açık ederlerdi.

Furlong evlendikten kısa süre sonra Bayan Wilson'a babasının kim olduğunu bilip bilmediğini sormaya karar vermiş, ne var ki onu ziyaret ettiği akşamüzerlerinin hiçbirinde buna cesaret edememişti; kendisi için yaptığı onca şeyden sonra ona bu soruyu sormasını Bayan Wilson'ın terbiyesizlik addedeceğini düşünmüştü. Evleneli bir yıl oldu olmadı, Bayan Wilson felç geçirip hastaneye yatırıldı. Furlong pazar günü ziyaretine gittiğinde, Bayan Wilson vücudunun sol tarafını kullanamıyor, dahası artık konuşamıyordu; fakat Furlong'u tanımıştı ve Furlong, Bayan Wilson'ın sağlam elini tutmuştu. Bayan Wilson tıpkı küçük bir çocuk gibi yatağında oturmuş, düğmeleri boğazına kadar iliklenmiş çiçekli geceliğiyle pencereden dışarıyı seyrediyordu. Rüzgârlı bir nisan öğleden sonrasıydı, geniş ve temiz pencerelerin ardında bembeyaz bir bahar fırtınası esiyor, çiçeğe durmuş kiraz ağaçlarını sallıyordu; Furlong pencereyi biraz aralamıştı çünkü Bayan Wilson kapalı odada kalmaktan oldu olası hazzetmezdi.

"Noel Baba seni hiç ziyaret etti mi babacığım?" diye sordu Sheila, gizemli bir şekilde.

Kızları simsiyah saçları ve keskin bakışlı gözleriyle zaman zaman genç cadılardan farksız olabiliyorlardı. Kadınların fiziksel güç, şehvet ve sosyal nüfuza sahip erkekler-

den neden korktuklarını anlamak kolaydı, yine de esasen kadınlar o keskin sezileriyle çok daha derinlikliydiler; gelmekte olanı gelmezden çok önce kestirebilir, geceleri rüyalarında görebilir ve aklınızı okuyabilirlerdi. Furlong'un evliliği boyunca Eileen'den handiyse korktuğu, onun cüretkârlığını ve akkor sezilerini kıskandığı çok an olmuştu.

"Babacığım?" dedi Sheila.

"Noel Baba geldi tabii, gelmez olur mu?" dedi Furlong. "Hatta bir seferinde bana bir çiftlik yapbozu getirdi."

"Yapboz mu? Hepsi bu mu?"

Furlong yutkundu. "Hadi mektubunu bitir kızım."

O gece, hangi hediyeleri yazacaklarına ve bunların hangilerini birbirleriyle paylaşacaklarına, paylaşabileceklerine karar vermeye çalışıp duran kızlar arasında ufak çaplı münakaşalar yaşandı. Eileen neyin yeterli, neyin aşırı olacağı konusunda kızlara yol gösterirken, Furlong'a da imla danışmanlığı görevi düştü.

Grace adresin pek de uzun olmayışını tuhaf bulacak yaşa gelmişti.

"'Noel Baba, Kuzey Kutbu.' Bu kadar mı yani?"

"Orada herkes Noel Baba'nın nerede yaşadığını biliyor," dedi Kathleen.

Furlong, Kathleen'e göz kırptı.

"Mektupların zamanında ulaşacağını nereden bileceğiz?" Loretta kasabın duvar takvimine baktı, aralık ayının son sayfasındaki çizimde ay, geçirdiği evrelerle usulca yitiyordu.

"Babanız yarın ilk iş bunları postaya verecek," dedi Eileen. "Noel Baba'ya gönderilen her şey ekspres postayla gider."

Gömleklerle bluzları bitirmiş, şimdi sıra yastık kılıflarını ütülemeye gelmişti; Eileen ilk önce zor işleri hallederdi.

"Televizyonu açın da haberlere bakalım," dedi. "İçimden bir ses, Haughey yine sinsice geri dönecek diyor."

Nihayet mektuplar yapışkanlı pulların yalanıp yapıştırıldığı zarflara kondu ve postaya verilmek üzere şömine rafının üstüne bırakıldı. Furlong orada, rafta duran Eileen'in aile fotoğraflarına, annesi, babası ve diğer aile fertlerinin fotoğraflarına ve yine Eileen'in biriktirdiği ve fakat Furlong'a nedense ucuz görünen küçük süs eşyalarına baktı. Nihayetinde çok daha hoş, daha sade şeylerin olduğu bir evde büyümüştü Furlong ve bu şeylerin hiçbirinin kendisine ait olmadığı gerçeğini de hiçbir zaman sorun etmemişti, çünkü kullanmalarına memnuniyetle izin verilmişti.

Ertesi gün okul olmasına rağmen, o gece kızların geç saatlere kadar oturmalarına müsaade edildi. Furlong, Rayburn'ün başına geçip elindeki uzun çatalla gülünç bir portre çizerek, kızların tereyağıyla Marmite[1] veya limon kreması sürdükleri sodalı ekmek dilimlerini kızartırken, Sheila bir sürahi dolusu Ribena[2] hazırladı. Furlong kendi dilimini yakıp âdeta kömüre çevirdiyse de yedi gitti; bunun kendi hatası olduğunu, çünkü ekmeği ateşe fazla yakın tuttuğunu ve o sırada bakmadığını söylerken, birden sanki böyle bir geceyi bir daha hiç yaşamayacaklarmış gibi hissederek boğazı düğümlendi.

Böyle bir pazar akşamında onu yine yok yere hislendiren şey bu kez neydi? Furlong bir kez daha kendini Bayan Wilson'ın evindeki günlerini hatırlarken buldu ve duygusallaşmasını çok fazla boş oturmasına yordu; tüm o rengârenk ışıklar ve müzik yüzündendi, koroya eşlik eden Joan'ın iç çekişleri yüzünden, kızcağızın da diğer herkesin

1 Ana bileşenleri maya özütü, sebze suyu konsantresi ve baharlı nebat olan, tuzlu ve yoğun bir tada sahip İngiliz menşeli sos ve bu sosun markası. –e.n.

2 Suyla karıştırılarak hazırlanan frenk üzümü konsantresi. –e.n.

de orada, âdeta oraya aitlermiş gibi görünmesi yüzündendi; tabii bir de limon kokusu vardı; bu koku onu alıp gerisingeri annesine götürmüştü, annesinin arta kalan limonları mavi sürahilerde geceden şekerli suya yatırıp bulanık renkli limonata yaptığı o güzel, köhne mutfaktaki Noel günlerine götürmüştü.

Furlong çok sürmeden hepsi geçmişte kaldı diye iç geçirip kendini toparlamayı başardı; tekrarı olmayacak günler ve kısmetlerdi her biri. Kaldı ki boyuna gündelik rutin hayhuyları, belki de hiçbir zaman yaşanmayacak olası sorunları düşünüp durmaktansa, şu an olduğun yerde öylece durup buranın geçmişi hatırlatmasına izin vermek daha iyi değil miydi?

Furlong başını kaldırıp baktığında saat on bire geliyordu.

Onun bu bakışı Eileen'in gözünden kaçmadı. Ütüyü tıslayan buharıyla yerine koyarken "Yatma vaktiniz çoktan geçti kızlar," dedi. "Hadi artık, kalkıp dişlerinizi fırçalayın. Ayrıca sabaha kadar tekinizin bile 'Anne, çişim geldi,' diye bağırdığını duymak istemiyorum."

Bunun üzerine Furlong kalkıp kızların sıcak su torbalarını hazırlamak için çaydanlığa su koydu. Su kaynayınca, ilk iki torbayı doldurup içlerindeki havayı kauçuktan yükselen kısık fışırtılar eşliğinde dışarı çıkardıktan sonra kapaklarını sıkıca kapattı. Çaydanlığı tekrar doldurdu ve bir kez daha suyun kaynamasını beklerken, kaç Noel önce Ned'in kendisine verdiği sıcak su torbasını ve yaşadığı hayal kırıklığına rağmen bu hediyenin uzun yıllar boyunca kendisine nasıl da rahat geceler bahşettiğini, hemen ardından da Bayan Wilson'ın, herkesin bir *vocabulary*'si[1] (ki bu da Furlong'un üçüncü harfinin "k" olmadığını keşfedene dek anlamını bilmediği bir kelimeydi) olması gerekti-

1 *İng.* Kelime dağarcığı. Üçüncü harfi olan "c" İngilizcede "k" sesiyle okunur. –ç.n.

ğini söyleyerek anlamını bilmediği kelimeler için büyük sözlüğü kullanmaya teşvik etmesi sayesinde, ertesi Noel gelmeden nasıl da *Bir Noel Şarkısı*'nın sonuna geldiğini düşündü. Ertesi yıl ilk telaffuz ödülünü alıp da kendisine, kaydırmalı üst kısmı cetvel olarak da kullanılabilen ahşap bir kalem kutusu hediye edildiğinde, Bayan Wilson öz evladıymışçasına başını okşayıp nasıl tebrik etmişti onu ama. "Kendinle gurur duymalısın," demişti ona. Ve Furlong bütün bir gün, hatta belki daha uzun süre, kendisinin de başka herhangi bir çocuk gibi önemsendiğine yürekten inanarak âdeta bulutlar üstünde yürürcesine dolanıp durmuştu ortalıkta.

* * *

Kızlar yattıktan ve son yastık kılıfı da halledilip ütü kaldırıldıktan sonra, Eileen televizyonu kapattı ve vitrinden iki şeri kadehi çıkarıp kadehlere trifle[1] yapmak için aldığı Bristol Cream'den[2] koydu. İç çekerek kuzinenin yanına çöktükten sonra ayakkabılarını çıkarıp saç bağını çözdü.

"Senin için epey uzun bir gün oldu," dedi Furlong.

"Sorun değil," dedi Eileen. "İşin çoğu bitti. Keki niye bu kadar geçe bıraktım hiç bilmiyorum. Bu akşam orada tanıştıklarım arasında kekini yapmamış tek kadın yoktu."

"Böyle durmadan çalışmaya devam edersen helak olacaksın Eileen."

"Senin kadar olamam."

"Ben en azından pazarları çalışmıyorum."

"İşe gitmeyince çalışmamış oluyorsun sanki bana."

1 Şeriyle ıslatılmış pandispanya, jöle, muhallebi, krem şanti ve kırmızı meyvelerin üst üste konulmasıyla yapılan bir tatlı. –e.n.

2 Bir şeri markası. –e.n.

Eileen göz ucuyla merdivenlerin başını süzdü ve kızların uyuyup uyumadıklarını anlamaya çalışırcasına oturduğu yerde doğruldu.

"Artık uyudular," dedi. "Uzanıp al da postada neler varmış bir bakalım."

Furlong zarfları aldı ve birlikte açıp mektupları okudular.

"Açgözlülük yapıp aman aman şeyler istemediklerini görmek güzel bir his değil mi?" dedi Eileen bir süre sonra. "Bir şeyleri iyi yapıyoruz belli ki."

"Nerdeyse tamamen senin eserin bu," diyerek karısının hakkını teslim etti Furlong. "Ben bütün gün evde yokum, geldiğimde de yemeğimi yiyip yatıyorum. Kızlar kalkmadan da çıkıp gidiyorum zaten."

"Haklısın Bill," dedi Eileen. "Ama tek kuruş borcumuz yoksa bu da senin eserin."

"Gayet hatasız yazmışlar; gerçi Loretta'nın 'Geyik Noel Baba'sına[1] ne desem bilemedim."

Bir süre böyle her şeyin üstünden geçip nelerin satın alınıp nelerin satın alınmaması gerektiğine karar verdiler. Nihayetinde, listeyi bütçelerinin el verdiği ölçüde geniş tuttular: televizyonda dönen Levi's 501 reklamlarından gözünü alamayan Kathleen'e kot pantolon, aklı hâlen o yazki Live Aid konserinde kalmış olan ve gönlünü Freddie Mercury'ye kaptıran Joan'a ise bir Queen albümü. En kısa mektubun sahibi Sheila sadece Scrabble istiyordu ve herhangi bir alternatif de önermemişti. Ne istediğinden emin olamayıp uzunca bir liste çıkarmış olan Grace'e bir dünya küresi almaya karar verdiler. Loretta ise netti: Eğer Noel Baba *lüften* Enid Blyton'ın *Afacan 5'ler Denizler Altında* ile *Afacan 5'ler Kaçıyor* kitaplarının birini veya ikisini

1 Özgün metinde *dear* (sevgili) ile *deer* (geyik) arasında bir kelime oyunu kurulmuştur. –ç.n.

birden getirirse, ona büyükçe bir dilim kek ayıracak ve ikinci ihtimale karşı, bir ikinci dilimi de televizyonun arkasına saklayacaktı.

"İşte bu kadar," dedi Eileen. "Bir iş daha halloldu gibi. Sabah otobüsle Waterford'a gider, kızlar okuldayken alışverişi hallederim."

"Seni bırakmamı ister misin?"

"Sen de biliyorsun ki hiç boş vaktin olmayacak Bill," dedi Eileen. "Yarın pazartesi."

"Doğru diyorsun."

Eileen kuzinenin kapağını açtı ve bir an için tereddüt etse de mektupları yanmakta olan ateşe attı.

"Büyüyorlar Eileen."

"Öyle. Göz açıp kapayıncaya, bir bakmışız evlenip gidivermişler."

"Hayat dediğin böyle değil mi zaten."

"Yıllar geçip giderken azıcık bile yavaşlamıyor."

Eileen kuzinenin üstündeki ısı göstergesini kontrol etti, ibre tam da Eileen'in istediği gibi, çok düşük dereceyi işaret ediyordu. Eileen dereceyi biraz daha düşüğe getirdi.

"Ee, Noel'de bana ne alacağına karar verdin mi?" diye sordu neşelenerek.

"Orasını merak etme," dedi Furlong. "Akşam Hanrahan's'ın önündeki o ufak bakışından aldım ben ipucunu."

"Dikkat ettiğini, düşündüğünü görmek çok hoş." Eileen ziyadesiyle hoşnut görünüyordu. "Sen ne istersin peki?"

"Çok bir ihtiyacım yok," dedi Furlong.

"Yeni bir pantolona ne dersin?"

"Bilemedim," dedi Furlong. "Belki bir kitap olabilir. Noel'de şöyle biraz oturup kitap okuyabilirim sanki."

Eileen kadehinden küçük bir yudum alarak Furlong'u süzdü. "Ne tür bir kitap?"

"Walter Macken olabilir. Ya da *David Copperfield*. Bir türlü onu okuma fırsatım olmadı."

"Hay hay."

"Ya da belki büyük bir sözlük, ev için, kızlar için."

Evde bir sözlük olması fikri Furlong'un hoşuna gitti.

"Kafanı meşgul eden bir şey mi var Bill?" diye sordu Eileen, parmağıyla kadehin ağzında daireler çizerek. "Gece boyu aklın başka yerdeydi."

Furlong, Eileen'in sezilerinin iş başında olduğunu hissederek, bakışlarının harından yüzünü kaçırdı.

"Wilson'ın evine mi daldın gittin yine?"

"Öyle birkaç şey aklıma geldi işte."

"Bana kalırsa çok fazla şey geldi."

"Senin dönüp geçmişi düşündüğün olmuyor mu hiç Eileen? Ya da kaygılandığın? Bazen aklından geçenleri okuyabilmeyi öyle istiyorum ki."

"Kaygılanmak mı?" dedi Eileen. "Dün gece rüyamda Kathleen'in dişi çürüyordu ve ben de kerpetenle çekiyordum. Az kalsın yataktan düşüyordum."

"Herkes böyle rüyalar görür."

"Öyle sanırım," dedi Eileen. "Noel geliyor malum, masraflar, diğer her şey derken..."

"Sence keyifleri yerinde mi? Kızların yani?"

"Nasıl yani?"

"Bilmem," dedi Furlong. "Akşam Loretta'nın Noel Baba'nın yanına gitmek istememesinden işkillendim."

"Daha küçük," dedi Eileen. "Biraz zaman ver. O da kendini bulacak."

"Ama iyi durumdayız, öyle değil mi?"

"Parasal anlamda mı diyorsun? Güzel bir yıl geçirmedik mi? Hâlâ her hafta mevduat hesabına üç beş de olsa bir şeyler atıyorum. Ama gelecek yıl bu zamana kadar

kredi çekip ön cephedeki pencereleri yenilememiz lazım. Cereyandan usandım inan ki."

"Ne anlamda diyorum ben de emin değilim Eileen," dedi Furlong iç çekerek. "Bugün biraz yorgunum sadece. Mühim bir şey yok."

Tüm bunlar ne içindi? Furlong merak ediyordu. Çalışıp durmak ve boyuna kaygılanmak. Kör karanlıkta uyanıp depoya gitmek, teslimata çıkmak, gün boyu oradan oraya koşturup durmak, karanlıkta eve dönüp ellerinin karasını temizlemeye uğraşmak, masaya oturup yemeğini yemek ve sonra yine aynı şeyin bir benzerini yaşamak üzere bir kez daha karanlıkta uyanmadan önce sızıp kalmak. Hiçbir şey değişmeyecek, hiçbir zaman başka bir şey, yeni bir şey yaşanmayacak olabilir miydi?

Son zamanlarda, Eileen ve kızlar dışında başka neyin bir önemi olduğu üzerine düşünür olmuştu. Kırkına geliyordu, fakat ne bir yere ulaşacakmış gibi ne de bir şekilde bir ilerleme kaydediyormuş gibi hissediyor ve ara ara tüm bu günler ne için diye düşünmeden edemiyordu.

Sonra birden, Furlong teknik okulun tatile girdiği yazlardan birinde mantar fabrikasında yaptığı işi hatırladı. Fabrikadaki ilk gününde, ayak uydurabilmek için elinden geleni yapmış olsa da kendi payını bitirmede diğerlerine kıyasla hayli yavaş kalmıştı. Nihayet mantar sırasının sonuna geldiğinde kan ter içindeydi ve başını çevirip sıranın başladığı noktaya baktığında, orada körpe mantarların çoktan komposttan dışarı çıkmaya başladığını görmüştü ve yine o zaman da, aynı şeyin bütün yaz boyu her gün tekrar tekrar yaşanacağını fark edip keyfi kaçmıştı.

Furlong bir an için güçlü ve budalaca bir hisle bunu Eileen'le paylaşma ihtiyacı hissededursun, Eileen çoktan neşelenmiş ve meydanda aldığı havadisleri paylaşmaya

başlamıştı bile: Herkesin asla evlenemeyeceğini söylediği orta yaşlı levazımatçı, Enniscorthy'deki Murphy Flood's Hotel'de çalışan, yarı yaşındaki genç garsona evlilik teklifinde bulunmuş ve kızı kolundan tutup kasabaya götürdüğü gibi Forristal's'taki kuyumcu tablasından en ucuz yüzüğü almıştı ona. Berberin oğluna, hani şu hâlen askerde olan elektrikçi gence, nadir görülen bir kanser tanısı konmuştu, en fazla bir yıl ömür veriyorlardı. Albatros'ta Noel'den sonra yeni işten çıkarmaların yaşanacağına dair söylentiler vardı; ha, bu arada, dediklerine bakılırsa, yeni yılın başlarında kasabaya sirk gelebilirdi, tüm zamanların en iyi sirki. Postanenin müdiresi üçüz doğurmuştu, üçü de oğlandı, gerçi bu dünün haberiydi. Eileen ayrıca Wilson'ın evindekilerin tüm hayvanları satıp savdığını, o civarda birkaç köpek dışında bir şeyleri kalmadığını, bütün arazinin kiralandığını, hatta toprağın çoktan sürüldüğünü ve Ned'in hafif bir bronşit geçirdiğini duymuştu.

Eileen verecek başka bir havadisi kalmayınca, uzanıp *Sunday Independent*'a göz atmaya koyuldu. Furlong, Eileen'e layık bir eş olmadığını da, kendisinin lafı hiç uzatmadan böyle sadede gelmeyi nadiren başardığını da ilk kez hissetmiyordu. Acaba daha önce başka bir adamla evlenmiş olsa nasıl bir hayatı olurdu diye düşündüğü oluyor muydu? Furlong mutsuz denemeyecek bir halde oturmuş, şömine rafındaki saatin tik taklarını ve baca deliğinde insanın tüylerini ürpertircesine ıslık çalan rüzgârı dinliyordu. Yağmur yeniden başlamıştı, rüzgâr pencereleri zangırdatıyor, perdeyi hareket ettiriyordu. Furlong kuzinenin içinde bir parça kömürün başka bir parçanın üstüne devrildiğini duydu ve sobaya birkaç kömür daha attı.

Bir ara içi geçer gibi olsa da, saat üçü vurup da örgü şişi Noel kekinin göbeğine batırılıp tertemiz bir şekilde geri

çıkarılana kadar yarı uyur yarı uyanık vaziyette koltukta oturmayı sürdürdü.

"Güzel, nasıl olduysa meyveler çökmemiş," dedi Eileen hoşnut bir şekilde ve keki Baby Power[1] ile vaftiz etti.

1 Bir İrlanda viskisi markası. –ç.n.

4

O aralık ayı, kargaların ayıydı. İnsanlar bunlar gibisini hiç görmemişlerdi, kasabanın semalarında kara yığınlar halinde toplaşıyor, sonra inip sokaklarda yürüyor, başlarını kaldırıyor ve ardından artık hangi gözetleme direği hoşlarına gittiyse onun tepesine küstahça tüneyip yollar boyunca ölü ne varsa leşine çöküyor, yenebilir görünen her şeyin üstüne haydutça dalıyor, gece inince de manastır çevresindeki devasa yaşlı ağaçlara tünüyorlardı.

Manastır, ardına kadar açık kara kapıları ve kasabaya bakan birçok uzun, ışıltılı penceresiyle, nehrin öte yakasındaki tepede hayli heybetli görünüyordu. Biçilmiş çimleri, muntazaman serpilen sıralı süs çalıları, dörtgen şeklinde kesilmiş uzun çalı çitleriyle ön bahçe yıl boyu derli toplu tutuluyordu. Zaman zaman açık havada küçük ateşler yakılıyor, bu ateşten yükselen tuhaf, yeşilimsi duman rüzgârın hangi yönde estiğine bağlı olarak ya nehri aşıp kasaba boyunca taşınıyor ya da Waterford yönünde yitip gidiyordu. Artık havalar kuru ayaza dönmüştü ve insanlar, manastırın sunduğu manzaraya dair yorumlarda bulunuyor, porsuk ağaçları ve her dem taze ağaçların ayazda handiyse tozlaşarak âdeta bir Noel kartpostalı hüviyetine büründüğünden, kuşların nedendir bilinmez çobanpüskülü çalılarındaki tek yemişe dahi dokunmadıklarından, bunu manastırın ihtiyar bahçıvanının ağzından bizzat duyduklarından dem vuruyorlardı.

Manastırın idaresinden sorumlu Good Shepherd[1] rahibeleri orada kız çocuklarına temel eğitim veren bir ıslahevi, ayrıca bir de çamaşırhane işletiyorlardı. Islahevi hakkında bilinenler sınırlıydı, fakat çamaşırhane hayli iyi bir şöhrete sahipti: Restoranlardan konukevlerine, huzurevinden hastaneye kadar her yer, tüm rahipler ve hali vakti yerinde aileler çamaşırlarını oraya yolluyorlardı. Ve söylendiği kadarıyla, ister koca bir yığın çarşaf olsun isterse bir düzine mendil, yollanan her şey âdeta yeniymiş gibi geri dönüyordu.

Manastır hakkında başka şeyler de söyleniyordu. Kimileri, ıslahevi kızlarının, bu adla anılıyorlardı, herhangi bir şeyin öğrencisi olmadıklarını, günlerini ıslah edilerek geçiren, günahlarının kefaretini kirli çamaşırları yıkayıp çitileyerek ödeyen hafifmeşrep kızlar olduklarını ve şafak vaktinden akşama kadar çalıştıklarını söylüyordu. Hastanedeki hemşire, böyle uzun saatler boyunca çamaşır teknesinin başında ayakta durmaktan varis olmuş on beş yaşındaki bir kızı tedavi etmek için çağrıldığını söylemişti. Yine, kimilerinin iddiası oydu ki kendileri de parmaklarına kan oturasıya kadar yün kazaklar ören ve ihracatı yapılan tespih taşlarını ipe dizen rahibelerin altın gibi kalpleri ve göz problemleri vardı, konuşmaya izinleri yoktu, sadece dua ediyorlardı ve bazısının midesine neredeyse gün boyu tereyağlı ekmekten başka bir şey girmiyor, fakat nihayet akşam olup da işlerini bitirdiklerinde, bir tas sıcak yemek yemelerine izin veriliyordu. Kimileriyse bu yerin, genç kızların evlilik dışı doğumlarından sonra sığındıkları anne-bebek bakımevlerinden evla olmadığına yemin ediyor ve gayrimeşru çocuklarını evlat edinecek zengin Amerikalılara

1 *İng.* İyi Çoban: İsa'nın unvanlarından biridir. Aynı zamanda, ilk olarak 1835'te Fransa'nın Angers şehrinde kurulan, Katolik mezhebine bağlı cemaat. –e.n.

verdikten veya Avustralya'ya gönderdikten sonra onları oraya bizzat kendi ailelerinin koyduğunu, rahibelerin bu bebekleri yurtdışına yerleştirerek iyi para kazandıklarını ve bunun epeydir olagelen bir sektör olduğunu söylüyorlardı.

Fakat insanlar çok şey söylerlerdi ve söylenenlerin en var az yarısı inanılır şeyler olmazdı; kasaba asılsız düşünceler ve dedikodulardan yana hiçbir zaman yokluk çekmezdi.

Furlong bunların hiçbirine inanmak istemiyordu; ne var ki bir akşam teslimat vaktinden epey önce, odunla kömür yüklü kamyonuyla manastıra gitti ve girişte herhangi birine rastlamayınca, kamyondan inip yürüyerek yan duvarın sonundaki kömürlüğü geçti, sürgüsünü kaydırıp ağır bir kapıyı sertçe itti ve karşısına ağaçları meyvelerle, kırmızı ve sarı elmalar, armutlarla dolu hoş bir bahçe çıktı. Bir tane çilli armut aşırmak için bahçeye yöneldi ve fakat botunun çimlere değmesiyle azgın bir kaz sürüsünün başına musallat olması bir oldu. Geri çekildiğinde, kazlar ayak uçlarında dikelmiş, kanat çırparak ve boyunlarını muzaffer bir edayla öne uzatarak Furlong'a tıslıyorlardı.

Daha sonra Furlong küçük, ışıklı bir şapele yöneldi ve burada, elleri ve dizleri üzerine çökmüş, önlerinde modası geçmiş lavanta kokulu cila tenekeleri ve paçavralarla ıkına sıkına halkalar çizerek zemini cilalayan bir düzineden fazla genç kadın ve kız çocuğuyla karşılaştı. Furlong'u görmeleriyle başlarından aşağı kaynar sular dökülmüşçesine panikleldiler; alt tarafı Rahibe Carmel'e bakmaya gelen, onu nerede bulabileceğini soran Furlong bu hallerine bir anlam veremedi. Hiçbirinin ayağında ayakkabı yoktu, siyah çorapları ve gri renkli, çirkin tek tip elbiseleriyle dolanıp duruyorlardı. Bir kızın gözünde feci bir arpacık çıkmıştı, bir diğerinin saçları sanki bir kör tarafından kırkma makasıyla kırkılmış gibiydi.

Furlong'a yanaşan da bu kız oldu.

"Bayım, bize yardım etmeyecek misiniz?"

Furlong bir adım geri attığını hissetti.

"Nehrin oraya götürseniz yeter beni. Tek yapmanız gereken bu."

Kız ciddiydi ve Dublin aksanıyla konuşuyordu.

"Nehre mi?"

"Ya da sadece kapıdan dışarı."

"Bu benim vereceğim bir karar değil, kızım. Hiçbir yere götüremem seni," dedi Furlong, kollarını iki yana açıp ayalarını göstererek.

"Madem öyle beni yanınızda götürün. Sizin için canım çıkana kadar çalışırım efendim."

"Evde beş kızım, bir de karım var zaten."

"Benim kimsem yok, tek isteğim kendimi boğmak. Sıçtığımın hayatında bunu bile çok mu görüyonuz bize?"

Kız bir anda dizleri üstüne çöküp yerleri parlatmaya başladı ve Furlong başını çevirdiği noktada günah çıkarma kabininden çıkan rahibeyi gördü.

"Rahibe," dedi Furlong.

"Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Rahibe Carmel'e bakmıştım ama..."

"Kendisi St. Margaret's'a gitti," dedi rahibe, "ben yardımcı olmaya çalışayım."

"Odunla kömür getirmiştim de."

Rahibe, Furlong'un kim olduğunu anlar anlamaz, tavrını büsbütün değiştirdi. "Bahçedeki kazları kızdıran sen miydin?"

Furlong tuhaf bir şekilde azarlandığını hissederek küçük kızı aklından atıp rahibeyi takip etti; ön kapıya vardıklarında rahibe listeye göz gezdirip gelen malın siparişle örtüşüp örtüşmediğini kontrol etti. Daha sonra Furlong'u işiyle baş başa bırakıp kenara geçti ve Furlong kömürle odunları kömürlüğe koyduktan sonra ödeme için ön

kapıdan geçti. Rahibe paraları sayarken Furlong hesabı çıkardı; rahibe, uzun zaman önce salıverilip kaderine terk edilmiş güçlü ve haylaz bir midilliyi hatırlatıyordu Furlong'a. İçerdeki kız hakkında konuşmak için içi içini yese de Furlong kendini tuttu ve nihayetinde rahibenin istediği faturayı yazıp eline tutuşturdu.

Kamyona binmesiyle kapıyı çekip yola koyulması bir oldu. Epey sonra, yolda ilerlerken, döneceği sapağı kaçırdığını ve her nasılsa hızını artırmış bir şekilde yanlış yönde ilerlemekte olduğunu fark edip kendine gelmeye, sakinlemeye çalıştı. Dizleri üstüne çökmüş yerleri parlatan kızlar gözünün önünden gitmiyordu, o perişan halleri hele. Yine, rahibenin ardı sıra şapelden çıkıp meyve bahçesinden ön tarafa açılan kapının iç kısmında gördüğü asma kilit de, manastırı bitişiğindeki St. Margaret's'tan ayıran yüksek duvarın üstünün cam kırıklarıyla dolu olması da Furlong'u fena halde sarsmıştı. Hakeza rahibenin ödeme yapmak üzere dışarı çıkar çıkmaz ilk iş ön kapıyı kilitlemeyi es geçmeyişi de.

Uzun çarşaflar ve yamalar misali göğü kaplayan bir sis bulutu giderek aşağılara çöküyordu ve yılankavi yolda Furlong'un geri dönebileceği kadar boş bir alan yoktu; Furlong sağa doğru sert bir dönüş yaparak bir ara yola girdi ve epey ilerledikten sonra bir kez daha sağa kırarak öncekinden de dar başka bir yola girdi. Bir dönüş daha yapıp bir samanlığı gerisinde bıraktığında, aynı samanlığın önünden daha önce de geçip geçmediğini düşünüyordu ki birdenbire boynundan gevşek, kısa bir ip sarkan başıboş bir teke karşısında bitiverdi; hemen ardından da elinde keskiyle yol kenarındaki kuru devedikeni yığınlarını biçe yara, yelekli bir ihtiyar çıkageldi.

Furlong kamyonu durdurup adama iyi akşamlar diye seslendi.

"Bu yol beni nereye çıkarıyor biliyor musunuz?"

"Bu yol mu?" İhtiyar, bir kabzaya oturtulmuş keskinin kanca şeklindeki ucunu yere indirip Furlong'a baktı. "Bu yol seni nereye gitmek istiyorsan oraya çıkarır evlat."

* * *

Furlong o gece yatakta Eileen'e manastırda gördüklerinin hiçbir kısmından bahsetmemeyi düşündü, fakat dayanamayıp her şeyi anlattı; Eileen yatakta hışımla doğruldu ve böyle şeylerin kendilerini ilgilendirmediğini, ellerinden hiçbir şeyin gelmeyeceğini söyledikten sonra, hem o kızların da tıpkı diğer herkes gibi, kendilerini ısıtacak bir ateşe ihtiyaçları yok mu diye çıkıştı. Kaldı ki boyuna veresiye yazdıran, sonra paranı alabilmek için sıkboğaz etmek zorunda kaldığın ve böyle olunca da sorun yaşadığın birçoklarının aksine, rahibeler borçlarını daima, üstelik zamanında ödemiyorlar mıydı?

Hayli uzun bir nutuk olmuştu.

"Ne biliyorsun, söyle," dedi Furlong.

"Bildiğim bir şey yok, demin ne söylediysem, o kadarını biliyorum," dedi Eileen. "Hem, her halükârda, böyle şeylerle bizim ne işimiz olur? Kızlarımız çok şükür sağlıklı, akıllı uslu değiller mi?"

"Kızlarımız mı?" dedi Furlong. "Bizimkilerle ne alakası var şimdi bunun?"

"Zerre alakası yok," dedi Eileen. "Ve biz sadece onlardan mesulüz."

"Ben de farklı bir şey düşünmüyordum zaten; ama tüm bu dediklerinden sonra, artık bundan o kadar da emin değilim."

"Düşünmenin ne yararı olacak?" dedi Eileen. "Düşündükçe canın sıkılıyor senin." Geceliğinin küçük, inci gibi

düğmeleriyle huzursuzca oynayarak devam etti: "Bu hayatta ilerlemek istiyorsan, bazı şeyleri görmezden gelmek zorundasın, ancak böyle yol alabilirsin."

"Ben böyle düşünmüyorum Eileen."

"İster düşün ister düşünme. Yufka yüreklisin sen, mesele bu. Cebindeki parayı öylece çıkarıp verirsin, efendime söyleyeyim—"

"Bu akşam neyin var senin böyle?"

"Bir şeyim yok. Sadece anlamıyorsun. Sanki senin yaşadığın zorluklar çok farklıymış gibi."

"Tam olarak hangi zorluktan bahsediyorsun sen şimdi?"

"Oradaki kızların sorunu, illa duymak istiyorsun madem, sen kendinden biliyorsun bunu."

Eileen bel altı vurmuştu, Furlong birlikte geçirdikleri onca yıldır Eileen'den ilk kez duyuyordu bunu. Boğazına ufak ama sert bir şey oturdu, çabalasa da anlatabilmekten de yutabilmekten de âciz olduğu bir şey —ki nihayetinde ne yutkunabildi ne de Eileen'le aralarına girmiş olan bu şey her ne ise, onu yatıştıracak bir söz bulabildi.

"Seni gücendirmek istemedim Bill," dedi Eileen sakinleyerek. "Ama bir durup burada sahip olduğumuz şeyleri düşünürsek ve doğru insanların safında yer alırsak, buna devam edersek, hiçbirimiz o kızların orada yaşadıklarına benzer şeylere katlanmak zorunda kalmayacağız. Onlar oradalar, çünkü bu dünyada onları önemseyen kimse yok. Onları böyle yabani yetiştiren de, sonra başları belaya girince onlara sırt çeviren de yine kendi aileleri. Bu hayatta sadece çocuğu olmayanlar umursamaz olma lüksüne sahiptir."

"Peki ya bizimkilerden biri olsaydı?" dedi Furlong.

"Ben de bunu diyorum işte," dedi Eileen yeniden doğrularak. "*Bizimkilerden biri değil.*"

"Bayan Wilson senin gibi düşünmedi de kötü mü yaptı yani?" dedi Furlong, Eileen'in yüzüne bakarak. "Annemin başına kim bilir neler gelecekti? Ben şimdi kim bilir nerede olacaktım?"

"Bayan Wilson'ın gösterdiği ilgi senin benim şimdi gösterdiğimizden çok mu fazla sanıyorsun?" dedi Eileen. "O kocaman evde, çiftliğinde emekli aylığıyla oturup durdu, annenle Ned de ona hizmet etti. Şu hayatı bir eli yağda bir eli balda yaşayan birkaç kadından biri değil miydi sanki?"

5

Hava tahminleri Noel haftasını karlı gösteriyordu. Odun-kömür deposunun on gün, belki daha da uzun süre kapalı olacağını bilen herkes telaşa kapılarak son dakika siparişleri için soluğu depoda alıyor, siparişlerini verdikten sonra da bu işi telefonda halledememiş olmaktan yakınıyorlardı. Üstüne üstlük yılın son sevkiyatı gecikecekti, dolayısıyla rıhtımdan alınması gerekecekti. Furlong, o gün okulu olmayan Kathleen'i deponun başında bırakıp hem kasaba dışına teslimat yaptı hem de alacaklarının alabildiği kadarını aldı. Öğle yemeği vaktinde depoya geri döndüğünde Kathleen sıradaki siparişleri ve adres listesini hazırlamıştı; dolayısıyla Furlong tekrar dağıtıma çıkmadan önce birkaç lokma bir şey yerken, teslimatlar sadece kısa bir gecikmenin ardından halledilecekti.

Cumartesiydi ve Furlong sabah teslimatından geri döndüğünde, hem Kathleen yemeğini yemiş görünüyordu hem de artık siparişlerde son partiye gelmişlerdi. Kathleen az evvel manastırdan yüklü bir sipariş geldiğini söyleyerek adres listesini Furlong'a uzattı.

"Şimdi çıkıyorum, onlara siparişlerinin akşama kalmadan hazır olacağını söyle," dedi Furlong. "Yarın sabah ben bizzat teslim edeceğim."

"Yarın pazar baba."

"Başka seçeneğim var mı? Pazartesi hiç boş vaktimiz yok, sonra da zaten Noel arifesi, yani yarım gün açığız."

Furlong bir an önce tekrar yola düşmek zorunda olduğunu görüp öğle yemeğiyle vakit kaybetmeden bir kupa çayla bir avuç bisküviyi ağzına tepti, ama bir dakikalığına tüplü sobanın önünde ısınmak için durdu. Kamyonun fanı çalışmıyordu ve ayakları, bacakları resmen buz kesmişti.

"Burada yeterince ısınabiliyor musun Kathleen?"

Faturaları tasnif etmekle meşgul olan Kathleen neyi nereye koyacağını, nereye ne yazacağını şaşırmış görünüyordu.

"Ben iyiyim baba."

"Doğru söyle, iyisin değil mi?"

"Çok iyiyim," dedi Kathleen.

"Ben yokken bu heriflerden herhangi biri sana saçma sapan şeyler söylemedi değil mi?"

"Hayır."

"Böyle bir şey olduysa, bana söylemelisin."

"Öyle bir şey yok baba. Cidden."

"Yemin et."

"Yemin ederim."

"O halde neyin var?"

Kathleen başını çevirip elinde kâğıtlarla öylece durdu.

"Sorun ne kızım?"

Kathleen manastırdan gelen siparişin nüshasını masadaki not çivisine geçirdi.

"Arkadaşlarla buluşup dükkânlar kapanmadan birlikte gezeriz, hem ışıklandırmaları seyrederim hem de kot pantolon denerim diyordum, ama sabahleyin annem dişçiye gitmemiz gerektiğini söyleyerek azarladı beni."

* * *

Ertesi sabah Furlong uyanıp perdeyi açtığında, gök belli belirsiz seçilen tek tük yıldızla tuhaf ve kapalı görünüyordu.

Sokakta bir köpek buz tutan kaldırım boyunca burnuyla tangır tungur itip kaktığı konserve kutusundan bir şeyler yalıyordu. Kargalar çoktan güne başlamış, yan yan yürüyor ve sanki dünyayı ama az ama çok mide bulandırıcı bir halde bulmuşlarcasına kâh kısa ve boğuk sesler çıkarıyor kâh uzun uzun ve akıcı bir şekilde gaklıyorlardı. Bir tanesi bir pizza kutusunu yırtıyordu, kartonu ayağının altında tutmuştu; içindeki şey her ne ise onu kuşku uyandıran bir şekilde didikledikten sonra gagasında kuru bir pizza kenarıyla kanat çırpıp hızla havalandı. Açıkgöz gibi görünen birkaç tanesiyse kanatlarını gövdelerine sokuşturmuş, uzun adımlarla yürüyerek yerleri, civarı kolaçan ediyordu; kargaların bu halleri Furlong'a ellerini arkada bağlayıp kasabada fink atmaya bayılan genç papazı hatırlatmıştı.

Eileen uyuyordu ve Furlong onu arzuladığını hissederek bir süre öylece durup izledi; bakışları çıplak omuzlarında, açık ve kımıltısız uyuyan ellerinde, yastık yüzüne dökülen kapkara saçlarında gezindi. İçinde çok güçlü bir tutkunun yükseldiğini duyumsadı Furlong, orada kalmak, uzanıp ona dokunmak istedi, fakat bunun yerine koltuktan pantolonuyla gömleğini aldı ve Eileen'i uyandırmadan karanlığın içinde giyindi.

Alt kata inmeden önce gidip Kathleen'i kontrol etti; çektirdiği dişin ardından hâlen derin uykudaydı. Hemen yanı başındaki Joan hafif bir ürpertiyle yatakta döndü ve uykusunda derin bir iç çekti. Uç yataktaki Loretta ise uyanıktı. Furlong kızının karanlıkta çipil çipil bakan gözlerini görmekten çok hissederek, "İyi misin tatlım?" diye fısıldadı.

"İyiyim babacığım."

"Benim çıkmam lazım şimdi. İşim uzun sürmez."

"Gitmek zorunda mısın?"

"Yarım saate gelmiş olurum yavrum, uyumaya devam et hadi."

Mutfağa geçen Furlong çaydanlıkla, çayla falan uğraşmayıp tereyağı sürdüğü bir dilim ekmeği ayaküstü yedikten sonra bahçeye çıktı.

Dışarı çıktığında sokaklar buz tutmuştu ve botları, bir pazar günü için fazla erken bir vakit olduğundan, kaldırımda olağandışı bir gürültü çıkarıyordu. Furlong nihayet depoya ulaşıp asma kilidi donmuş halde bulunca, yaşamanın zorluğunu hissetti ve sıcak yatağında olmayı diledi, fakat kendini zorlayarak yürüdü ve ışıklarının açık olduğunu gördüğü karşı komşusunun evine yöneldi.

Usulca kapıyı tıklattı ve kapıyı evin hanımı değil, uzun geceliği ve omzunda şalıyla gençten bir kadın açtı. Ne kahverengi ne kızıl, tarçın rengi saçları handiyse beline kadar iniyordu kadının ve ayakları çıplaktı. Kadının arkasında tüplü ocağın bir gözünde çaydanlığın, diğer gözünde saplı küçük tencerenin altında ateş halkalar halinde yanıyor ve Furlong'un tanıdığı üç küçük çocuk, önlerinde boyama kitapları ve bir poşet kuru üzümle masanın etrafında yan yana oturuyordu. Odadan Furlong'un adını koyamadığı, bir türlü çıkaramadığı tanıdık ve hoş bir koku yükseliyordu.

"Kusura bakmayın, rahatsız ettim," dedi Furlong. "Hemen şu karşıdan geliyorum, depoyu açmaya çalıştım ama asma kilit donmuş."

"Sorun değil," dedi kadın. "Sıcak su mu istiyorsunuz?"

Aksanına bakılırsa kadın batıdandı.

"Evet," dedi Furlong, "zahmet olmazsa."

Kadın saçlarını eliyle omzundan aşırdı ve Furlong istemeden de olsa pamuklu kumaşın altında kadının memelerinin sütyensiz olduğu izlenimine kapıldı.

Kadın, "Çaydanlık sıcak, buyrun," diyerek çaydanlığı Furlong'a uzattı. "Alın lütfen."

"Siz de tam çayı demleyecektiniz tabii."

"Olsun, siz alın," dedi kadın. "Su isteyen birini geri çevirmek olmaz, değil mi?"

Furlong kilidin buzunu çözüp geri döndü, kapıyı tıklatıp usulca içeri seslendi ve kadının kendisini içeri buyur eden sesini duyup kapıyı yavaşça ittiğinde, masada bir mumun yandığını ve kadının, çocukların Weetabix[1] dolu kâselerine sıcak süt döktüğünü gördü.

Furlong bir an için kendini bu süssüz odadaki huzura bırakıp aklının bir köşesinin öylece dalıp gitmesine izin vererek, bu kadınla evli olup burada, bu evde yaşıyor olsaydı nasıl bir hayatı olabileceğini hayal etti. Son zamanlarda ara ara böyle başka hayatlar, başka yerler hayal eder ve bunun onun kanında olup olmadığını düşünür olmuştu; kendi babası da aniden heveslenip gemiye atladığı gibi soluğu İngiltere'de alan o malum adamlardan biri olamaz mıydı? Hayatın böylesine büyük bir bölümünün enikonu şansa bırakılması Furlong'a hem makul hem de feci derecede adaletsiz göründü.

"Halledebildiniz mi?" diye sordu kadın çaydanlığa uzanarak.

"Evet," dedi Furlong çaydanlığı verirken, kadının elinin soğukluğunu hissederek. "Çok sağ olun."

"Bir fincan çay içer misiniz?"

"Çok isterdim," dedi Furlong, "ama hemen yola düşmem lazım."

"Birkaç dakikaya tekrar kaynar su."

"Cidden, daha şimdiden geciktim. Ama adamlarımdan biri gün içinde size bir torba odun bırakacak."

"Ah, buna hiç gerek yok."

"Mutlu Noeller," dedi Furlong ve dönüp gitti.

"Size de Mutlu Noeller," diye karşılık verdi kadın arkasından.

1 Bir tahıl gevreği markası. –ç.n.

* * *

Furlong depo kapısının açık kanatlarının önüne kütükleri destek olarak koydu ve zihnini toparlayarak sıradaki işe geçti. Kamyonun sorun çıkarmasından endişe ediyordu, fakat kontağı çevirince motor çalıştı ve Furlong tutmakta olduğunu fark etmediği nefesini salıverdi. Siparişlerde eksik olmadığından emin olmak için yükü akşamdan kontrol etmiş olmasına karşın şimdi yeniden kontrol ederken buldu kendini. Her ne kadar dün depoyu kilitlemeden önce yaptığından emin olsa da, yerlerin düzgünce süpürüldüğünden ve kantarlarda akşamdan kalma bir şeyler olmadığından emin olmak için depoya bir kez daha göz attı. Prefabrik yazıhaneden alması gereken bir şey yoktu, yine de kapısını açtı, ışığı yaktı ve her şeyi gözden geçirdi: kâğıt yığını, telefon rehberleri ve dosyalar, teslimat adresleri ve not çivisine geçirilmiş fatura nüshaları. Yolun karşısındaki eve bir torba odun bırakmaları için not yazarken telefon çaldı. Furlong telefon susana kadar öylece durdu ve sonra da arayan her kimse tekrar arayacak mı diye bir iki dakika daha bekledi. Notu yazmayı bitirince yazıhaneden çıkıp kapıyı kilitledi.

Manastıra doğru tırmanırken kamyonun farları pencerelere aksediyor ve Furlong oraya vardığında kendisiyle buluşacakmış gibi hissediyordu. Bahçe kapısını elinden geldiğince sessizce geçip yan duvara, kömürlüğe geri geri yanaştı ve kontağı kapattı. Uyuşuk bir halde kamyondan indi ve porsuk ağaçlarını, çalılıkları, ayaklarının altında duran yapma çiçekler yüzünden hayal kırıklığı yaşamışçasına, kederli gözlerle kovuğundan bakan Meryem Ana heykelini ve yüksek pencerelerden sızan benek benek ışığın düştüğü yerlerde parıldayan buzlu zemini süzdü.

Nasıl sessiz, sakin bir yerdi burası ve fakat niye insana hiç huzurlu gelmiyordu? Henüz şafak sökmemişti ve Furlong aşağılara, karanlıkta ışıkları yanan kasabanın nehir kenarındaki kısımlarını akseden ışıltılı nehre baktı. Çok yakınında olmayınca ne çok şey olduğundan daha hoş görünmeyi beceriyordu. Furlong, kasabanın manzarasını mı yoksa bu manzaranın sudaki yansımasını mı yeğlerdi bilmiyordu. Bir yerlerde birileri "Adeste Fideles"i[1] söylüyordu. Büyük olasılıkla hemen bitişikteki St. Margaret's'ın yatılı öğrencileriydi —iyi de bu kızlar evlerine gitmemişler miydi? Yarın değil ertesi gün Noel'di. Islahevindeki kızlar olmalıydı bunlar. Yahut bizzat rahibeler ayin öncesinde prova alıyor olabilirler miydi? Furlong bir süre orada öylece durup ilahiyi dinleyerek kasabayı, bacalardan tütmeye başlamış dumanları ve gökte usulca gözden yiten küçük yıldızları seyretti. En parlaklarından biri Furlong'un gözlerinin önünde kaybolmadan önce, ardında kara tahtaya tebeşirle atılmış çizik gibi bir iz bırakarak kaydı. Bir başkası yana yana kendisini ağır ağır tüketti gibi göründü Furlong'a.

Furlong kamyon kasasının kapağını açıp kömürlüğün kapısını açmaya gittiğinde, kapının sürgüsünün donmuş olduğunu gördü ve kendi kendine, kapılar önünde bekleyen bir adama dönüşüp dönüşmemiş olduğunu sormadan edemedi; şöyle bir düşününce hayatının en güzel yıllarını şu veya bu kapının başında dikilerek, kapının içerdekiler tarafından açılmasını bekleyerek geçirmemiş miydi? Sürgüyü zorlamasıyla içeride bir şeylerin varlığını hissetmesi bir oldu Furlong'un; kıvrılıp yatacak sıcak bir köşeden mahrum halde, bir kömürlükte öylece duran bir köpekle karşılaşmışlığı çoktu. Fakat hemen hiçbir şey göremiyordu, dolayısıyla kamyona geri dönüp feneri alması gerekti.

1 Bir Noel ilahisi. –ç.n.

Furlong feneri kömürlüğün zeminine doğru tuttuğunda, kızcağızın geceyi aşkın zamandır orada olduğuna hükmetti.

"Tanrım," dedi Furlong.

Aklına gelen ilk şey paltosunu çıkarmak oldu. Öyle de yaptı ve kızı paltosuyla sarmaladı.

"Sana zarar vermeyeceğim," diye açıkladı Furlong. "Sadece kömür bırakmaya geldim kızım."

Furlong feneri yeniden sallapati zemine doğrulttuğunda, biçare kızın dışkısını oraya yapmak zorunda kalmış olduğunu gördü.

"Tanrı seni korusun yavrum," dedi Furlong. "Hadi, çıkaralım seni buradan."

Furlong kızı kömürlükten çıkarıp önünde duran insancığa; saçları yarım yamalak kesilmiş, güçlükle ayakta duran kız çocuğuna baktığında, içindeki sade vatandaş bir daha bu yerin yanından yöresinden dahi geçmemeyi diledi.

"Bir şeyin yok," dedi Furlong, "yaslan bana, olur mu?"

Kız, Furlong'un kendisine yaklaşmasını istemiyor gibiydi, yine de Furlong onu kamyona kadar götürmeyi başardı ve kız sırtını sıcak kaputa yaslayıp gözlerini kasabanın ve nehrin ışıklarına dikti; çok geçmeden, biraz önce Furlong'un yapmış olduğu şeyi yaparak yüzünü göğe, çok uzaklara çevirdi.

Bir müddet sonra, "Artık dışarıdayım," diyebildi.

"Öyle."

Furlong paltosuyla kızı biraz daha sıkı sardı. Kız bu kez Furlong'un gösterdiği yakınlığı dert etmemiş gibi göründü.

"Şu an gündüz mü yoksa gece mi?"

"Sabahın seheri," dedi Furlong. "Birazdan gün ağarır."

"Ya şu? Barrow Nehri mi?"

"Evet," dedi Furlong. "Somon dolu ve güçlü bir akıntı var şu an."

Furlong bir an için bu kızın, kazların kendisine tısladığı gün şapelde gördüğü kız olup olmadığından emin olamadı —fakat hayır, başka bir kızdı. Furlong feneri kızın ayaklarına doğru tuttuğunda, kömür karasına bulanmış, uzun ayak tırnaklarını gördü ve feneri söndürdü.

"Seni niye oraya koydular?"

Kız yanıt vermeyince, Furlong kızın o an hissetmiş olması gereken şeyi hissetti ve onu rahatlatacak bir şeyler söylemek için beyhude zihnini yokladı. Birkaç donmuş yaprağın çakıl taşları üzerinde öylece sürüklenmesiyle geçen bir sürenin ardından, Furlong duygularını bastırıp kızın ön kapıya kadar yürümesine yardımcı oldu. Bir yanı o anda ne yapmakta olduğuna şaşırsa da, sırf âdettenmişçesine yürümeye devam etti Furlong; fakat sonra zile bastığı an içerden yükselen zil sesiyle irkilip kendine geldi.

Çok geçmeden kapı açıldı ve genç bir rahibe karşılarında belirdi.

Genç rahibe afallayıp "Eyvah!" dedi ve kapıyı gerisingeri kapattı.

Furlong'un yanındaki kız tek kelime etmese de çakmak çakmak gözleriyle kapıda delik açacakmış gibi dik dik kapıya bakmayı sürdürdü.

"Yahu burada neler oluyor?" dedi Furlong.

Kız yine tek kelime etmeyince Furlong da nafile bir çabayla teselli edici bir söz bulmaya çalıştı.

Uzunca bir süre orada, kapı eşiğinde, soğukta öylece beklediler. Furlong kızı yanına alabilir, ona bir iş verebilirdi, bunu yapabileceğini biliyordu, sonra onu papazın evine götürmeyi ya da doğrudan doğruya yanına alıp kendi evine götürmeyi düşündü, ama daha ufacık bir şeydi ve kömürlüğe kapatılmıştı; Furlong'un içindeki sade vatandaşın bir kez daha tek isteği bu durumdan kurtulup evine dönmek oldu.

Neden sonra Furlong uzanıp bir kez daha zile bastı.

"Onlara bebeğimi sormayacak mısınız?"

"Ne?"

"Acıkmış olmalı," dedi kız. "Onu orada kim doyuracak şimdi?"

"Senin çocuğun mu var?"

"On dört aylık. Oğlumu benden aldılar ama şimdi karnını doyurmama izin verirler belki, tabii eğer burdaysa. Nerde olduğunu bilmiyorum."

Furlong ne yapması gerektiğini düşünmeye henüz başlamıştı ki şapelden tanıdığı ve fakat olsa olsa birkaç kere doğrudan muhatap olduğu, uzun boylu bir kadın olan başrahibe kapıyı ardına kadar açtı.

"Bay Furlong," dedi başrahibe gülümseyerek. "Ne kadar iyi birisiniz ki pazar sabahı kıymetli vaktinizi bize ayırıp böyle erkenden buraya kadar gelmişsiniz."

"Rahibe," dedi Furlong. "Saat çok erken, farkındayım."

"Böyle bir şeyle karşılaşmak durumunda kaldığınız için çok üzgünüm," dedi başrahibe ve kıza dönerek, "Nerelerdeydin sen?" diye sordu. "Yatağında olmadığını daha az önce fark ettik. Nerdeyse polisi arıyorduk."

"Bu kız bütün gece kömürlükte kilitli kalmış," dedi Furlong. "Nasıl olduysa."

"Tanrı korumuş kızım. Hadi, içeri geç, üst kata çık da sıcak bir duş al. Hasta olacaksın, Tanrı göstermesin. Bu kızcağız ara ara geceyi gündüzü birbirine karıştırıyor, garibim. Nasıl göz kulak olacağımızı biz de şaşırdık."

Kız bir çeşit trans halinde olduğu yerde kımıltısız dururken, birdenbire zangır zangır titremeye başladı.

"Hadi, içeri buyrun," dedi başrahibe, Furlong'a dönerek. "Size bir çay ikram edelim. Pek nahoş bir durum bu."

"Ah, yapamam," diyerek bir adım geri çekildi Furlong, bu adımı onu tüm bunların öncesine geri döndürebilirmiş gibi.

"İçeri geçin," dedi başrahibe. "İtiraz kabul etmiyorum."

"Cidden acelem var, Başrahibe. Daha eve gidip ayin için üstümü değiştirmem lazım."

"Siz yine de buyrun, acele işe şeytan karışır. Saat daha çok erken. Ayrıca malumunuz, bugün birden fazla ayin düzenlenecek."

Böylece Furlong kendisini bir anda kasketini çıkarıp, teklif edildiği üzere içeri girerek, kızın holü aşıp iki kızın lavaboda turp soyup lahanaları yıkadığı arkadaki mutfağa kadar yürümesine yardım ederken buldu. Kapıyı ilk açan genç rahibe büyük ve siyah bir ocağın başında bir şeyleri karıştırırken çaydanlıktaki su fokurduyordu. Bütün bu alan ve içindeki her şey tertemiz ve ışıl ışıldı: Furlong, önünden geçtiği raflarda asılı halde duran ve kendisinin de bazılarının benzerlerine sahip olduğu kapları şöyle bir süzdü.

Başrahibe duraklamadan fayanslı koridor boyunca yürümeye devam etti.

"Bu taraftan."

"Yerleri çamur yapıyoruz, Başrahibe," diye karşılık verdi Furlong.

"Bataklık neredeyse," dedi başrahibe, "kısmet de oradadır."

Başrahibe onları henüz yakıldığı belli olan dökme demirden şöminesiyle hoş ve büyük bir odaya götürdü. Odada, bembeyaz bir örtüyle kaplı uzun bir masa ve masanın etrafına dizilmiş sandalyelerin yanı sıra camlı kitaplığıyla maun rengi bir konsol vardı. Ve şömine rafının üstünde Papa II. John Paul'ün portresi asılıydı.

"Şöyle ateşin yanına oturup ısının arzu ederseniz," dedi başrahibe, Furlong'un paltosunu ona geri uzatarak. "Ben kızla ilgileneyim, hem de çaylarımız ne durumda ona bakayım."

Başrahibe çıkıp kapıyı arkasından kapadı, fakat hemen akabinde genç rahibe elinde tepsiyle odaya girdi. Genç rahibenin elleri öyle bir titriyordu ki kaşığın düşmemesi mümkün değildi.

"Misafir gelecek," dedi Furlong.

"Başka bir misafir mi?" dedi rahibe panikle.

"Öyle derler ya," diye açıkladı Furlong, "yere kaşık düşerse hani."

"Anladım," dedi rahibe ve Furlong'un yüzüne baktı.

Genç rahibe daha sonra elinden geldiğince işine devam ederek fincanlarla altlıklarını bıraktı ve kalıptan kurtarmakta biraz zorlansa da nihayet çıkardığı meyveli keki bıçakla aceleyle dilimledi.

Başrahibe odaya geri döndüğünde, ilk iş ağır adımlarla şömineye yönelip maşayı aldı ve henüz tutuşmuş ateşe odun attıktan sonra, yanık çalı çırpıyı ustaca bir araya toplayıp bunları kömür kovasından aldığı, Furlong'un birinci kalite kömüründen parçalarla çevreledi, nihayet Furlong'un karşısındaki koltuğa oturdu.

"Ee, evdekiler iyi mi Billy?" diye söze girdi.

Gözleri ne tam mavi ne tam griydi, ikisinin arasında bir tondaydı.

"Hepimiz iyiyiz çok şükür, sağ olun Başrahibe."

"Kızlar peki? Onlar nasıl? İkisinin buradaki müzik derslerinde gelişme kaydettiklerini duyuyorum. Diğer iki kızın da yandaki okuldaydı sanki, değil mi?"

"Hepsi güzel güzel büyüyorlar, Tanrı'ya şükür."

"Bir tanesi de koroda zaten artık. O da hiç yaramaz bir çocuk gibi durmuyor."

"İyi idare ediyorlar."

"Yakında, vakti geldiğinde yani, hepsi yandaki okulda olacak zaten, Tanrı kısmet ederse."

"Kısmet olursa öyle Başrahibe."

"Sorun şu ki bu ara çok fazla kız var. Hepsini uygun bir yere yerleştirmek hiç kolay iş değil."

"Öyledir muhakkak."

"Senin beş miydi altı mı?"

"Beş kızımız var Başrahibe."

Başrahibe ayağa kalktı ve çaydanlığın kapağını kaldırıp çay yapraklarını karıştırdı. "Tabii, bir hayal kırıklığı da vardır muhakkak."

Sırtı Furlong'a dönüktü.

"Hayal kırıklığı mı?" dedi Furlong. "Hangi konuda?"

"Soyadını devam ettirecek bir erkek evladının olmamasını diyorum."

Başrahibe şaka yapmıyordu, fakat bu tür konuşmalar konusunda hayli tecrübeli olan Furlong'un bilmediği bir şey değildi bu. Bacaklarını hafifçe gerip botlarının pirinçten, cilalı şömine siperine değmesine izin verdi.

"Sonuçta ben de kendi annemin soyadını almadım mı Başrahibe? Bir zararını da görmedim doğrusu."

"Öyle mi?"

"Kızlarla niye sorunum olsun ki?" diye devam etti Furlong. "Kendi annem de bir zamanlar bir kız çocuğuydu. Aynı şeyi sizin için de diyebilirim sanırım, tabii insanlarımızın yarısı için de."

Sonra bir sessizlik oldu ve Furlong, başrahibenin başka bir konuyu açmaya pek de hevesli olmadığını hissetti. Derken kapı açıldı ve kömürlükteki kız üzerinde bluz, hırka ve pileli etek, ayağında ayakkabı ve ıslak saçları berbat bir şekilde taranmış halde içeri getirildi.

"Ne çabuk," dedi Furlong koltukta yarı yarıya doğrularak. "Şimdi daha iyi misin evladım?"

"Artık oturabilirsin, ha?" Başrahibe, kızın oturması için bir sandalye çekti. "Çayla kek al ve ısın biraz hadi." Çaydanlığı kaldırıp kıza çay doldururken de, fincanla şeker

kâsesini kızın erişebileceği kadar yakınına iterken de halinden hoşnut gibi görünüyordu.

Kız masaya oturdu ve beceriksizce kekteki meyve parçalarını ayıklayıp yemeye başladı, ardından sıra sıcak çayla birlikte kekin kalanını midesine indirmeye geldi, fakat elinde fincanla âdeta çırpınıp durduktan sonra fincanı altlığına geri koymaya çalıştı.

Başrahibe bir süre haberlerden ve daha önemsiz başka şeylerden söz ettikten sonra kıza dönüp, "Kömürlükte ne aradığını söylemeyecek misin bize?" dedi. "Tek yapman gereken bize anlatmak. Başın belada değil, korkma."

Kız sandalyede dondu kaldı.

"Seni kim koydu oraya?"

Kızın korku dolu bakışları odayı baştan başa gezinip masaya, tabağındaki kırıntılara geri dönmeden hemen önce, usulca Furlong'a kaydı.

"Beni oraya sakladılar Başrahibe."

"Nasıl sakladılar?"

"Oyun oynuyorduk."

"Oyun mu? Nasıl bir oyun oynuyordunuz, anlatmak ister misin bize?"

"Öyle oynuyorduk Başrahibe."

"Galiba saklambaç oynuyordunuz. Eh, sizin yaşınızda olunca tabii... Oyun bittikten sonra seni oradan çıkarmayı akıl edemediler mi?"

Kız bakışlarını kaçırdı ve bir anda hıçkırıklara boğuldu.

"Seni üzen şey ne evladım? Basit bir hata değil miydi alt tarafı? Tüm bu olanlar koskoca bir hiç değil mi?"

"Öyle, Başrahibe."

"Öyle ne?"

"Koca bir hiç, Başrahibe."

"Sadece korktun, hepsi bu. Şimdi tek ihtiyacın güzel bir kahvaltı, üstüne de güzel, uzun bir uyku çektin mi oldubitti işte."

Başrahibe bütün bu süre boyunca odada âdeta bir heykel gibi dikilip duran genç rahibeye dönüp başını salladı.

"Bu kızcağız için bir şeyler hazırlayın. Mutfağa götürüp karnını güzelce doyurun. Ve bugün hiçbir iş yapmasın."

Furlong kızın odadan götürülüşünü izledi ve hemen ardından kadının kendisinin de artık gitmesini istediğini fark etti; fakat öncesinde duyduğu çekip gitme isteği artık yerini orada kalma, geri adım atmama inadına bırakmıştı. Zaten dışarıda hava aydınlanmaya başlamıştı, birazdan ilk ayinin çanı çalardı. Furlong bu tuhaf ve yeni gücün verdiği cesaretle oturmaya devam etti. En nihayetinde kendisi burada onca kadın arasında tek erkekti.

Önünde duran kadına, bu kadının nasıl giyinmiş olduğuna baktı: jilet gibi ütülenmiş elbise, cilalı ayakkabılar.

"Noel ne çabuk geldi bu sene, öyle değil mi?" dedi sırf laf olsun diye.

"Öyle oldu, evet."

Furlong kadını lafla dürtmek zorundaydı, zira kadın hiç oralı görünmüyordu.

"Siz de duymuşsunuzdur muhakkak, kar bekleniyor."

"Vaziyet, bembeyaz bir Noel geçireceğiz; ama sizin için daha fazla iş anlamına geliyor bu tabii."

"Bizim işler hep yoğun," dedi Furlong. "Şikâyetçiyim diyemem hani."

"Çayınız bitti mi, bir fincan daha koyayım mı?"

Furlong oturmaya devam etmekte kararlı olduğunu gösterircesine, "Anlaşılan çaydanlığı bitireceğiz, Başrahibe," diyerek fincanını kadına uzattı.

Kadın çayı doldururken eli titremedi.

"Sizin denizciler bu hafta kasabada mıydılar yine?"

"Benim denizcim falan değiller, ama evet, rıhtıma mal indi, doğru."

"Yabancıları kasabaya getirmekte bir sakınca görmüyorsunuz belli ki."

"Herkes bir yerlerde doğmuyor mu," dedi Furlong, "İsa da Beytüllahim'de doğdu misal."

"Efendi Hazretlerimizle o adamları bir tutmam yerinizde olsam."

Başrahibe fazla bile dayanmıştı, elini cebinin handiyse dibine daldırarak bir zarf çıkardı. "Borcumuz için beklediğim bir ödeme var, ama Noel için burada bir miktar var."

Furlong gönülsüzce de olsa, el mahkûm uzanıp zarfı aldı.

Başrahibe, Furlong'a mutfağa kadar eşlik etti; mutfağa vardıklarında tavanın başında dikilen genç rahibe, iki dilim kan sucuğunun yanına ördek yumurtasını kırıyordu. Kömürlükteki kız sersemlemiş bir halde masada oturuyordu, önünde bir şey yoktu.

Furlong yürümeye devam etmesinin beklendiğinin farkındaydı, yine de durup kızın başında dikildi.

"Senin için yapabileceğim bir şey var mı kızım?" diye sordu. "Söylemen yeterli."

Kız gözlerini pencereye çevirdi, derin bir nefes aldı ve ilk kez ya da belki çok uzun zaman sonra ilk kez gördüğü bir tür şefkate alışık olmayanların, ancak onların verebileceği bir tepkiyle, birden ağlamaya başladı.

"Bana adını söylemeyecek misin?"

Kız, rahibeye bakış attı. "Bana Enda diyorlar burda."

"Enda mı?" dedi Furlong. "Oğlan adı değil mi bu?"

Kız bir şey diyemedi.

"Peki, gerçek adın ne?" diye sordu Furlong sevecen bir şekilde.

"Sarah," dedi kız. "Sarah Redmond."

"Sarah mı?" dedi Furlong. "Benim annemin adı da Sarah idi. Nerelisin peki?"

"Ailem Clonegal'ın dışından."

"Kildavin'i falan epey geçiyorsun yani," dedi Furlong. "Buraya nasıl geldin?"

Ocağın başındaki rahibe öksürerek tavayı sertçe salladı, Furlong kızın daha fazlasını anlatamayacağını anlamıştı.

"Pekâlâ. Şimdi biraz üzgünsün haliyle. Ama benim adım Bill Furlong, rıhtımın ordaki kömür deposunda çalışıyorum. Bir şey olursa, tek yapman gereken gelip beni bulmak, ya da haber göndersen de olur. Pazarları hariç her gün ordayım ben."

Rahibe yumurtayla kan sucuğunu tabağa aldıktan sonra, büyük bir yayığa paldır küldür uzanıp bir parça margarin keserek bir dilim kızarmış ekmeğe sürdü.

Daha fazla bir şey dememeye karar veren Furlong dışarı çıkıp kapıyı ardından kapattı, fakat bir süre basamakta durdu, derken içeriden birinin kapıyı kilitlediğini işitti.

6

Furlong eve döndüğünde, Eileen "İlk ayini kaçırdın," diyerek karşıladı onu.

"Manastıra gitmeyecek miydim, bir çay içmeden bırakmadılar."

"İyi de Noel bu," dedi Eileen. "Olacak şey mi şimdi senin şu yaptığın?"

Furlong yanıt vermedi.

"Ne verdiler peki?"

"Çay," dedi Furlong. "Bir de kek."

"Tamam da, başka bir şey vermediler mi yani?"

"Ne gibi?"

"Noel için diyorum. Her yıl sonu muhakkak bir şey gönderirler."

Başrahibenin verdiği zarf Furlong'un aklından çıkıp gitmişti.

Eileen zarfı açtı ve içinden çıkan kartpostalla elli poundluk banknotu dizinin üstüne koydu.

"Ne iyi insanlar," dedi Eileen. "Kasaba olan borcu kapatmaya yeter de artar bile. Gidince hindi ve jambon da alayım."

"Versene şunu, bir bakayım."

Kartpostalda mavi bir gök, bir melek ve Yusuf'un yularından tutup sürdüğü bir eşeğin sırtında Meryem'le oğlu tasvir edilmişti. *Mısır'a Kaçış*, diye okudu Furlong kartpostalın arkasını çevirip. İç kısma ise telaşlı bir el yazısıyla

şöyle yazılmıştı: *Eileen, Bill ve Kızlarına. Size ve sevdiklerinize nice mutlu Noeller dileriz.*

"Teşekkür etmeyi akıl ettin umarım," dedi Eileen.

"Niye etmeyecekmişim?" Furlong zarfı buruşturup kömür kovasına attı.

"Söylesene, sabah sabah ne sıktı senin canını böyle?" diye sordu Eileen, kartpostalı alıp şömine rafında duran diğer şeylerin yanına yerleştirerek.

"Bir şey yok," dedi Furlong. "Neden sordun?"

"Madem öyle git de üstünü değiştir hadi, yoksa ikinci ayini de kaçıracağız."

Bunun üzerine Furlong çıkıp arka bahçedeki tuvalete gitti, sabunu alıp ellerini lavaboda yavaşça köpürttü, yüzünü yıkadı, ardından tıraş olmaya geçti ve jileti yer yer tenine fazla bastırdığından boğazını hafiften kesti. Aynada gözlerine, saçlarını ayırdığı çizgiye ve kendine son baktığı zamandan bu yana hayli uzayıp iç içe geçmiş görünen kaşlarına baktı. Tırnaklarını elinden geldiğince düzgünce fırçalayıp içlerindeki kiri çıkarmaya çalıştı. Ve sonra içinde yepyeni türde bir hevessizlik duyarak istemeye istemeye pazar kıyafetlerini giydi, nihayet Eileen ve kızlarla birlikte şapele doğru yürümeye koyulduklarında, kaldırımın dik ve yer yer acayip kaygan olduğunu hissetti.

Şapelin avlusuna girerken Eileen gülümseyerek kızlara döndü, "Bağış kutusu için bozukluk aldınız mı?" diye sordu. "Yoksa babanız çoktan birilerine dağıtmış mı hepsini?"

"Böyle çirkin çirkin laflara ne lüzum var şimdi?" diye çıkıştı Furlong. "Cüzdanında tek gün için yeterince para yok mu sanki?"

Eileen'in gülümsemesi yerini bütün yüzüne yayılan bir şaşkınlığa bıraktı. Usulca bozuk para kesesini çıkarıp on penilik bozuklukları kızlarına pay etti.

Sırayla revaktaki mermer vaftiz kurnasına parmaklarını batırıp yüzeyinde küçük dalgalar oluşturdukları suyla kendilerini kutsadıktan sonra, ailecek çift kanatlı kapıdan içeri girdiler. Diğerleri koridorda ilerlerken, Furlong kapının kenarında durup kızlarının tıpkı kendilerine öğretildiği gibi rahatça sıralarına geçip sessizce oturmalarını, Joan'un ise ön tarafa doğru yürümeye devam edip koronun oturduğu kısımda diz çökerek yerini almasını izledi.

Başörtülü birkaç kadın başparmaklarıyla her bir tespih taşını ağır ağır çekerken huşu içinde fısır fısır dua ediyordu. Büyük çiftlik sahibi ailelerin fertleri ve işadamları, yünlü kumaşlar ve tüvitler içinde, uzun adımlarla yürüyerek ve etrafa sabun, parfüm kokuları yayarak ön saftaki yerlerini alıp dua tahtalarının[1] menteşelerini indirdiler. Yaşlı erkekler kasketlerini çıkarıp tek parmaklarıyla ustaca istavroz çıkararak sessizce bir yerlere sığışıverdiler. Taze damat gençten bir adam, çiçeği burnunda karısıyla birlikte utana sıkıla yürüyüp şapelin ortalarında bir yere oturdu. Dedikoducular, manzarası güzel bir yerden yeni bir ceket yahut değişik bir saç modeli, belki aksayan bir ayak, kısacası olağandışı herhangi bir şey yakalayabilmek ümidiyle koridor kenarlarına kuruldular. Baytar Doherty bir kolu sarılı vaziyette bunların yanlarından geçip giderken başlayan dirsekle birbirini dürtmeler ve fısıldaşmalar, üçüz anası postane müdiresinin başında yeşil, kadife bir şapkayla arzıendam etmesiyle hepten çoğaldı. Ufak çocukların ellerine hem kendi kendilerini hem de emlik bebekleri eğlesinler diye anahtarlar verildi. Bir bebek, annesinin kucağından kurtulmak için çırpınırken hıçkırıklar içinde dışarı çıkarıldı. Her zamanki gibi, çan sesini duyana

1 *Kneeler*: Kiliselerde üzerine diz çöküp dua etmede kullanılan ve diz konulan kısımları genelde yastıkla veya kumaş, sünger vb. yumuşak bir kılıfla kaplı ahşap banko. –ç.n.

kadar şapelin dışında oyalanan birkaç adamdan yükselen sigara dumanı ve kesik kesik kahkahalar revak boyunca süzülerek içeri sızdı.

Çok geçmeden, çocukların müzik derslerine giren Rahibe Carmel orgun başına geçip çalmaya başladı. Ayaklarına kadar inen ve her adımında sallanan mor cübbesiyle papazın önderliğinde, ayin boyunca mihrapta ona yardım edecek oğlan çocuklarının görünmesiyle birlikte, artık hayli kocamış olanlarla engelliler dışındaki herkes ayağa kalktı.

Papaz mihrapta yerini almadan önce, sırtı cemaate dönük bir şekilde dizleri üstüne çöktü ve kollarını iki yana açarak vaazına başladı:

"Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla. İsa Mesih'in inayeti, Tanrı'nın sevgisi ve Kutsal Ruh'un birliği sizinle olsun."

"Cümlemize," diye karşılık verdi cemaat.

O gün ayin uzun sürdü. Kafası hayli dağınık olan Furlong, resimlerle süslü camlardan içeri süzülen sabah ışığını izlerken söylenenleri çok da duydu denemezdi. Vaaz boyunca gözleri Çile Yolu duraklarını[1] takip etti: İsa'nın haçını sırtlaması ve düşmesi, İsa'nın annesiyle buluşması, İsa'nın Kudüs kadınlarıyla buluşması, İsa'nın giysileri çıkarılmadan önce iki kez daha düşmesi, İsa'nın çarmıha gerilmesi, ölümü ve mezara konulması. Kutsama ayini bitip de sıra yukarı çıkıp kutsal ekmek ve şarabı almaya geldiğinde, Furlong inatla olduğu yerde, sırtını duvara yaslamış halde durmaya devam etti.

* * *

1 İsa'nın çarmıha gerilmesinden hemen önce ve sonrasında yaşadıklarına ithafen, genelde 14 adet resimden oluşan tasvir. –e.n.

O pazar, ailecek eve dönüp karnabahar ve soğan soslu kuzu pirzolası yedikten sonra, Furlong Noel ağacını yerleştirip kuzinenin yanına çöktü ve kızların lambaları ipe dizip süsleri asmalarını, fotoğraf çerçevelerinin arkasında, büfenin üstünde duran yemişli çobanpüskülünü düzenleyişlerini seyretti. Kendini yaşlı bir adam gibi hissetmiyordu Furlong, kızlar ağaca yerleştirirken ipleri kopan küçük süsleri yeniden ipe dizen kimdi? Nihayet büsbütün süslenen ağaç, süsleme ışığının fişi prize takılıp ışıl ışıl aydınlanınca, Grace akordeonu kaptığı gibi "Jingle Bells" çalmayı denedi. Sheila televizyonu açıp karşısındaki kanepeye uzanarak, *All Creatures Great and Small*'un[1] bir bölümünü izlemeye koyuldu. Furlong, Eileen'in de artık oturmasını istedi, ama Eileen bulaşıkları yıkar yıkamaz un ve derin bir kap aldı ve daha kuru meyveli turta yapmaları gerektiğini, hatta bir de Noel kekinin üstünü kremayla kaplama işinin beklediğini söyledi. Kathleen önce hamur yoğurdu, ardından bu hamuru oklavayla açtı. Loretta bardağın ağzıyla hamurdan yuvarlaklar çıkarırken, Eileen'le Joan da yumurtaların aklarıyla sarılarını birbirinden ayırdıktan sonra elekten geçirdikleri pudra şekeriyle akları çırptılar. Daha sonra, halihazırda acıbadem ezmesiyle kaplanmış olan Noel keki çıkarılıp gümüş bir tepsiye alındı; bu esnada Sheila akordeonu çalma sırasının kendisine geldiğini söyleyerek Grace ile didişmeye başladı.

Furlong kalkıp kömürlüğe giderek tekrar doldurduğu kömür kovasıyla birlikte birkaç da kütük getirdikten sonra süpürgeyi alıp yerleri süpürmeye koyuldu.

1 Veteriner James Herriot'ın İngiltere kırsalındaki mesleki anılarını kaleme aldığı 1972 tarihli roman serisinden aynı adla TV'ye BBC tarafından uyarlanan ve 1978-1990 arasında 90 bölüm yayımlanan dizi. –e.n.

"Bunu şimdi yapman şart mı?" dedi Eileen. "Şurda kekin kremasını sürmeye çalışırken tam."

Furlong yerdeki toz, çerçöp, çobanpüskülü yaprakları ve kozalak parçalarını bir yerde toplayıp doğruca Rayburn'ün içine attı, kuzineden önce çıtırtılar gelse de hemen ardından büyük bir gümbürtü koptu. Furlong bir an için sanki bu odada mahsur kalmışlar gibi hissetti; gözünün önünde duvar kâğıdının tekrarlı, abuk sabuk desenleri belirirken, içinde yükselen kaçıp kurtulma arzusuna teslim oldu ve o eski kıyafetleri içinde, geniş, karanlık bir tarlada yürüdüğünü hayal etti.

Saat altı olup da televizyonda Angelus çanını müteakip haberlere geçildiğinde, tel ızgarada yirmi-otuz küçük turta soğumaya bırakılmış, enikonu kremayla kaplı Noel kekinin üstündeki küçük, plastik Noel Baba hemen hemen dizlerine kadar kremaya batmış, ren geyikleri de onun etrafına dizilmişti. Hava tahminlerini dinleyip gözlerini dışarı çevirdiğinde sokak lambalarının yandığını gören Furlong daha fazla oturamadı.

"Gidip Ned'i görsem iyi olacak," dedi. "Şimdi gitmezsem, bir daha gitme şansım olmayacak belli ki."

"Canını sıkan şey bu muydu senin?"

"Canımın sıkıldığı falan yok Eileen," diye iç geçirdi Furlong. "Sen demedin mi durumu iyi değil diye?"

"O zaman şunları da al," dedi Eileen ve bir çırpıda altı tane turtayı paket kâğıdına sardı. "Noel'e beklediğimizi söylemeyi de unutma."

"Tabii ki."

"Onun için de uygunsa başımızın üstünde yeri var."

"Senin için sorun olmaz mı cidden?"

"Ne sorunu olacak, ev zaten dolu değil mi? Ha bir kişi az ha bir kişi fazla."

Furlong bir tür rahatlamışlık hissiyle paltosunu sırtına geçirip depoya doğru yürümeye koyuldu. Dışarıda olmak, nehri izlemek, soğuk havaya hohlamak nasıl da tatlı bir histi. Rıhtımda, büyük ve aydınlık bir martı sürüsü suya dala çıka, Furlong'un önü sıra ve kuvvetle ihtimal ki nafile bir çabayla, kapanmış tersane bölgesinde turna balığı arıyordu. Furlong'un bir yanı şimdi pazartesi sabahı olmasını, başını önüne eğip kamyonuyla kendini yollara vurmayı ve haftalık mesainin sıradan, mekanik akışında kaybolup gitmeyi diledi. Pazarları fazlasıyla tatsız ve çiğ olabiliyordu. Neden kendisi de ayin sonrasında bir iki bira yuvarlayıp sonra da evlerinin yolunu tutan, akşam yemeği niyetine bir tabak bir şeyler yiyip sobanın yamacında, elinde gazeteyle uyuyakalan diğer erkekler gibi dinlenip keyfine bakamıyordu?

Yıllar önce, Bayan Wilson henüz sağken, Furlong yine bir pazar günü ziyaretine gitmişti onun. Evliliğinin ilk zamanlarıydı, Kathleen henüz bebek arabasındaydı. Kimi pazar günleri akşam yemeğinin ardından bisiklete atlayıp Bayan Wilson'ı ziyaret etmeyi âdet edinmişti Furlong o zamanlar. O pazar, ikindi vakti evine vardığında Bayan Wilson yoktu fakat Ned mutfaktaydı, elinde bir şişe siyah birayla sobanın başında sigara içiyordu. Her zamanki gibi Furlong'u sıcak bir şekilde içeri buyur etmiş ve çok geçmeden, Furlong'un el kadar bir bebe olarak bu eve ilk kez getirildiği günü, Bayan Wilson'ın her gün beşiğin başında öylece durup onu nasıl da dikkatle izlediğini anlatmaya başlamıştı. "Bir kez olsun pişmanlık duymadı," demişti Ned, "ne senin hakkında tek bir kötü laf etmişliği vardı ne de bir gün olsun annenden istifade etmişti. Çok bir para vermiyordu gerçi ama burada, bu çatı altında mutlu mesut yaşıyorduk işte, yatağa aç girdiğimiz bir gün bile olmadı şükür. Bu evdeki küçücük bir oda dışında bir şeyim

yok benim, ama bir gün bile kibrit kutusu kadarcık olsun, başka bir yer bulmayı aklımdan geçirmedim. Kaldığım oda benim kendi malım olsa, anca bu kadar iyi olabilir; üstelik gecenin bir vakti karnım kazınsa, hemen kalkıp bir şeyler atabiliyorum ağzıma. Kaç insan bunu yapabiliyor?

Ama bir keresinde fena bir iş yaptım. İşin aslı birden çok kez yaptım. O zamanlar sen daha yeni yeni yürümeye başlamıştın, ama o dönem bir adam daha vardı burada, sabahları benimle birlikte süt sağmağa gelirdi; bir eşeği vardı, hayvan acıkıyor sonuçta, ot yemek istiyor. Bu adam birinde, karanlık çökünce kendisiyle arka patikanın başında buluşup ona bir torba saman vermemi istedi benden. Sert bir kıştı, gördüğüm en kötü kışlardan biriydi; bu yüzden istediği şeyi yapacağımı söyledim ve her akşam karanlık inince, bir çuval samanı sırtlanıp onunla orada, orman güllerinin olduğu o patikanın başında buluştum. Epey bir süre devam etti bu, ama sonra bir akşam yine patikaya doğru yürürken, birdenbire, bir şey, insan değildi, elleri olmayan çirkince bir şey hendekten çıkıp önümü kesti. O son oldu zaten, o günden sonra Bayan Wilson'ın samanlarını çalmayı bıraktım. Acınası bir durum, artık geride kaldı gerçi, ama günah çıkarma kabinindeki itirafı saymazsak bir Allah'ın kuluna da anlatmadım, işte şimdi sana anlatıyorum ilk kez."

Furlong o gece geç saatlere kadar orada kalmış, iki küçük şişe siyah bira içip efkârlanınca da Ned'e babasının kim olduğunu bilip bilmediğini sormuştu. Ned ona, annesinin bunu hiçbir zaman söylemediğini, ama o yaz, Furlong henüz doğmamışken eve bir sürü ziyaretçinin geldiğini söylemişti; Wilsonlar'dan bir dolu insan, onların arkadaşları, İngiltere'den gelen yakışıklı tipler. Bir tekne kiralayıp Barrow'da somon tutmaya çıkmışlardı. Öyleyse, bu durumda Furlong'un annesini kollarına alan adam kimdi, bunu kim biliyordu?

"Orasını anca Tanrı bilir," demişti Ned. "Hem kimse kim, sonuçta her şey yoluna girmedi mi? Burada güzel bir başlangıç yapmadın mı hayata, düzgün bir hayat yaşamıyor musun şimdi?"

Furlong evden ayrılmadan Ned çay demlemiş ve konsertinayı[1] alıp birkaç şey çalmış, en sonunda da aleti bırakıp gözlerini yummuş ve "The Croppy Boy" şarkısını söylemişti. Şarkının kendisi de Ned'in söyleyiş tarzı da Furlong'un tüylerini diken diken etmişti, öyle ki Ned'e şarkıyı tekrar söyletmeden ayrılamamıştı o gece ordan.

Şimdi, kamyonuyla ağaçlı yolu tırmanırken, yaşlı meşelerle ıhlamurlar çıplak ve uzun görünüyordu. Kamyonun farları ekin kargalarına ve kargaların oralara kurdukları yuvalara vurup da evin yeni boyanmış olduğunu, tüm odaların ışıklarının yandığını ve Noel ağacının geçmişte hiç olmadığı bir yere, misafir odasının penceresinin önüne konmuş olduğunu görünce yüreği cız eden Furlong direksiyonu kırdı.

Sessizce, usul usul arka tarafa ilerledi ve kamyonu arka avluya park edip kontağı kapattı. Bir yanı ne eve yaklaşmayı ne de herhangi bir konuda laflamayı istiyordu; yine de kendini zorlayarak da olsa kamyondan indi, Arnavut kaldırımı geçti ve arka kapıyı çaldı. Bir iki dakika kadar durup içeriye kulak kesildikten sonra kapıyı bir kez daha çaldı; bir köpek havladı ilkin, hemen ardından avlunun ışıkları yandı. Kapıyı bir kadın açtı ve bu kadın, Furlong'u baskın bir Enniscorthy aksanıyla karşıladı; Furlong, Ned'i ziyaret için geldiğini söyleyince, kadın da Ned'in artık orada olmadığını, iki haftayı aşkın bir süre kadar önce zatürre geçirip hastaneye kaldırıldığını, şimdiyse bir evde olduğunu ve giderek toparladığını söyledi.

1 Akordeona benzeyen, genellikle altıgen şeklindeki körüklü ve tuşlu bir çalgı. –e.n.

"Ne tarafta?"

"Tam yerini bilmiyorum açıkçası," dedi kadın. "Wilsonlar'a sormak ister miydiniz? Henüz akşam yemeğine oturmadılar."

"Yok, hayır, onlara rahatsızlık vermeyeyim," dedi Furlong. "Daha uygun bir zamanda tekrar uğrarım."

"Akraba olduğunuz kolayca anlaşılıyor."

"Ne?"

"Aranızdaki benzerliği diyorum, görebiliyorum," dedi kadın. "Ned dayınız mı oluyor sizin?"

Furlong ne yanıt vereceğini bilemeyip başını iki yana sallarken, kadının arkasındaki mutfakta zeminin artık muşambayla kaplı olduğunu gördü. Bunun üzerine mutfak rafına da baktı fakat raf, mavi sürahileri ve servis tabaklarıyla, neredeyse her zamanki gibiydi.

"Burada olduğunuzu haber vermemi istemediğinizden emin misiniz?" diye sordu kadın. "Sorun etmeyeceklerinden eminim."

Furlong, kadının açık duran kapının önünde ürperdiğini, onu böyle soğukta diktiğini fark etti.

"Yok, hayır, hayır," dedi. "Gideyim ben, ama yine de teşekkür ederim. Rica etsem, onlara Bill Furlong'un uğrayıp kendilerine Mutlu Noeller dilediğini söyleyebilir misiniz?"

"Tabii ki söylerim," dedi kadın. "Size de mutlu Noeller."

"Nicelerine."

Kadının kapıyı kapatmasıyla birlikte, Furlong başını eğip köhnemiş granit basamağa baktı, ayağının tekini basamağı gıcırdatarak atmadan önce avluda neleri görebildiğine baktı: ahırlar ve samanlık, ineklerin konduğu ahır, atların yalağı, bir zamanlar oyunlar oynadığı meyve bahçesine açılan dövme demir kapı, tahıl ambarına çıkan basamaklar, annesinin takılıp düştüğü ve hayatını kaybettiği Arnavut kaldırım.

Kamyona binip kapıyı çekmeden önce avlunun ışıkları söndü ve Furlong içinde bir çeşit boşluk hissetti. Bir süre kamyonda öylece oturup çıplak ağaçların tepelerinde esen rüzgârı, baca külahlarını aşan boylarıyla sallanan dalları izledikten sonra kahverengi kâğıda sarılı turtalara uzanıp bir tanesini yemeye başladı. Nerden bakarsa baksın, en azından bir yarım saat, belki daha uzun süre orada öylece durup içerdeki kadının söylediklerini düşünmüş olmalıydı; kadının, Ned'le benzerlikleri hakkında söyledikleri Furlong'un zihnini harlamıştı. Bir şeylerin açıkça adını koymak bir yabancıya düşmüştü.

O sırada üst kattaki perdelerden biri hareket etti ve bir çocuk pencereden dışarı baktı. Furlong anahtara uzanıp kontağı çalıştırdı. Tekrar yola çıktığında yeni kuşkularını bir kenara bırakıp yeniden manastırdaki kızı düşündü. Furlong'u en çok sarsan şey, kızın kömürlüğe kapatılması veya başrahibenin pervasızlığı değildi; kendisinin gözleri önünde kıza karşı takınılan tavır, kızın bebeğini soramayışı ki kız Furlong'dan sadece bunu istemişti, kendisine uzatılan parayı alışı, hiçbir şey yapmadan kızı orada, masada öylece terk edişi ve kızın hırkasının altındaki memelerinden akan süt, bluzunda lekeler bırakan süt, ve Furlong'un tam bir ikiyüzlü gibi, hiçbir şey yokmuş gibi davranıp ayine gidişiydi en kötüsü.

7

Noel arifesinde, Furlong güne daha önce hiç duymadığı kadar büyük bir isteksizlikle başladı. Günlerdir bir ağırlık göğsünde birikmiş de birikmişti; yine de her zamanki gibi giyindi ve çıkıp depoya doğru yürümeden önce bir bardak sıcak Beechams Powder[1] içti. Adamları çoktan depoya varmış, soğukta kavuşturdukları avuç içlerine hohlayıp ayaklarını sertçe yere vura vura laflayarak kapının önünde bekliyorlardı. Furlong'un yanında tuttuğu adamların hepsi düzgün adamlar çıkmışlardı, ne aylaklık etmeye yer aradıklarını görmüştü Furlong ne de bir gün olsun yakındıklarını duymuştu. İnsanlardan alabileceğinin en iyisini almak istiyorsan onlara daima iyi davranmalısın derdi Bayan Wilson hep. Furlong kızlarını her Noel'de annesininkiyle beraber, Bayan Wilson'ın mezarına da çiçek bırakmaları için iki mezarlığa da götürdüğü, onlara bu kadarını öğretmiş olduğu için şimdi bir kez daha memnundu.

Furlong adamlarına günaydın diyerek deponun kapısını açtı ve direksiyonun başına geçmeden önce ilk iş depoyu, hazırlanmış siparişleri ve teslimat adreslerini mekanik bir şekilde kontrol etti. Kamyonu çalıştırmasıyla egzozdan siyah bir duman çıktı. Yolda, kamyon yokuşları tırmanmakta zorlanırken, Furlong motorun ömrünün dolduğunu ve Eileen'in yenilemek için yanıp tutuştuğu pencerelerin

1 Grip ve soğuk algınlığı gibi hastalıkların tedavisinde kullanılan toz formunda bir ilaç. –ç.n.

yeni yılda, belki ondan sonraki yılda bile yenilemeyeceğini de biliyordu.

Kasabanın dışındaki evlerin bazısında insanların yaşam mücadelesi verdiği çok açıktı; Furlong o gün hiç değilse altı-yedi kez usulca bir kenara çekildi ve kendisinden borçları neyse veresiyeye yazması istendi. Diğer evlerdeyse, Furlong ayaküstü yapılan neşeli sohbetlere elinden geldiğince eşlik etti, kendisine verilen kartpostallar ve hediyeler için teşekkür etti: kutu kutu Emerald ve Quality Street şekerlemeleri, bir çuval yaban havucu, pişirmelik elmalar, birer şişe Bristol Cream ve Black Tower[1], bir kızın hiç giyilmemiş kadife ceketi. Protestan bir adam, gelininin onlara bir erkek torun daha verdiğini söyleyerek ve Mutlu Noeller dileyerek Furlong'un eline beş pound sıkıştırdı. Birden çok evde, tatilde olan çocuklar dışarı koşup Furlong'u âdeta sırtında çuvalıyla onlara kömür getirmiş bir Noel Baba gibi karşıladı. Yine pek çok kere, Furlong alabilecek güçleri varken kendisinden alışveriş yapmış olanların kapılarında durup birer torba odun bıraktı. Bunlardan birinde, ufak bir oğlan çocuğunun kamyona koşmasıyla bir kömür parçasını kapması bir oldu, fakat hemen ardından oğlanın ablası yanında bitip kömürü bırakmasını, ellerini kirlettiğini söyleyerek oğlanın yüzüne tokadı indirdi.

"Siktir," dedi oğlan. "Siktir git dedim sana."

Kız, kardeşini umursayıp hiç öyle kızarıp bozarmadan, Furlong'a bir Noel kartpostalı uzattı.

"Geleceğinizden de," dedi kız, "bizi posta zahmetinden kurtaracağınızdan da emindik. Annem sizin centilmen biri olduğunuzu söylerdi hep."

İnsanlar iyi olabilirler diye düşündü Furlong kasabaya geri dönerken; bütün mesele karşılıklı özveriden ve bu

1 Bir şarap markası. –e.n.

konuda diğer insanlarla da kendi kendinle de iyi geçinmene imkân tanıyacak bir denge tutturabilmeyi öğrenmekten ibaretti. Fakat böyle akıl yürüttükten hemen sonra, bu düşüncenin kendisinin bile sadece birilerine tanınmış bir ayrıcalık olduğunu fark etti ve kendisine verilen şekerlemeler ve diğer hediyeleri neden diğer evlerde karşılaştığı daha az hali vakti yerinde olanlara vermemiş olması üzerine düşündü. Noel daima insanların en iyi ve en kötü yönlerini ortaya çıkarıyordu.

Furlong depoya geri döndüğünde, Angelus çanı çoktan çalmış olsa da adamları gayet neşeli görünüyorlardı; hâlâ bir yandan ortalığı süpürüp temizliyor, hortumla betonu yıkıyor, beri yandan birbirleriyle şakalaşmayı ihmal etmiyorlardı. Furlong depodaki malların sayımını yapıp deftere not ettikten sonra prefabrik yazıhanenin kapısını kilitledi ve hava insanların beklediği kadar bozarsa diye kamyonun kaputunu çuvallarla örttü. Derken sırayla musluk başına geçilip eller ovalanıp yıkandı, botların isi temizlendi, nihayet Furlong kamyondan paltosunu aldı ve giriş kapısının asma kilidini takıp kilitledi.

Akşam yemeğini hep beraber Kehoe'nun yerinde yediler ve o günkü yemeğin parası depo tarafından karşılandı. Bayan Kehoe beline taktığı yeni, bayramlık önlüğüyle masaları dolaşarak biraz daha et sosu, patates püresi, trifle, Noel pudingi[1] ve krema isterler mi diye sordu. Furlong'un adamları keyifle yemeklerini yedikten sonra arkalarına yaslanıp ellilik siyah bira veya ale'lerini içerek sigara tellendirdiler ve Bayan Kehoe'nun verdiği küçük kırmızı peçetelerle burunlarını sildiler. Furlong fazla oyalanmak istemiyordu, esasen tek istediği bir an evvel evine gitmekti; yine de orada böyle aylaklık etmenin, adamlarına teşekkür edip onlar için iyi dileklerde bulunmanın, kırk yılın başı birlikte böyle

1 Tencerede benmari usulü pişirilen kuru meyveli bir kek. –e.n.

vakit geçirmenin münasip olacağını hissederek bir süre daha durdu. Adamlarının Noel ikramiyelerini çoktan vermişti, sırasıyla hepsiyle tokalaşıp hesabı halletmek üzere yanlarından ayrıldı.

Kasaya vardığında, "Haşadınız çıkmış olmalı," dedi Bayan Kehoe. "Bütün gün çalıştınız yine her zamanki gibi."

"Sizin kadar değil Bayan Kehoe."

"Büyük başın derdi büyük olur," dedi Bayan Kehoe kahkahayı basarak. Artık yemekleri bir araya topluyor, ufak metal kayık tabaklarda artakalmış et soslarını küçük bir tencereye boşaltırken bir yandan da püreleri sıyırıyordu.

"Yoğun bir dönemdi," dedi Furlong. "Birkaç gün tatil yapmaktan zarar gelmez."

Bayan Kehoe, "Erkeklik yan gelip yatmak değil mi zaten?" deyip bu kez daha da tantanalı bir kahkaha patlattıktan sonra ellerini önlüğüne silerek hesabı çıkardı.

Furlong'un uzattığı banknotları kasanın gözüne koyduktan sonra, para üstü elinde, tezgâhın arkasından çıkıp sırtı masalara dönük vaziyette Furlong'a yaklaştı.

"Yanlış biliyorsam düzelt Bill," dedi, "ama manastırda başrahibeyle atışmışsın diye duydum."

Furlong'un para üstünü alan eli kaskatı donup kalırken, süpürgeliğe devirdiği gözleri duvar dibini uç köşeye kadar boylu boyunca taradı.

"Atışma denemez, ama evet, geçen sabah oradaydım, doğru."

"İşine karışacak değilim, beni biliyorsun. Ama orada olup bitenler hakkında ağzından çıkan lafa dikkat etsen iyi edersin. Düşmanını, kötü köpeği yakınında tut ki iyi köpek de ısırmasın. Ben bu kadarını diyeyim de, gerisi senin bileceğin iş."

Furlong kahverengi kilimin üzerindeki iç içe geçmiş siyah desenlere bakıyordu.

"N'olur gücenme Bill," dedi Bayan Kehoe, Furlong'un koluna dokunarak. "Dediğim gibi, hiç üstüme vazife değil benim, ama o rahibelerin kırk tarakta bezi olduğunu aklından çıkarma sakın."

Furlong bir adım geri çekilip Bayan Kehoe'nun yüzüne baktı. "Sonuçta biz onlara ne kadar güç veriyorsak ancak o kadar güçlüler, haksız mıyım Bayan Kehoe?"

"O kadar emin olma," dedi Bayan Kehoe ve sonra, tam da zaman zaman erkeklere koca adamlar değil de, budala çocuklarmış gibi bakan, fazlasıyla pratik zekâlı kadınlar gibi baktı Furlong'a. Birkaç kez, hatta belki birçok kez Eileen de Furlong'a aynen böyle bakmıştı.

"Sen bana kulak asma," dedi Bayan Kehoe, "ama sonuçta sen de benim gibisin, bugünkü haline gelebilmek için var gücünle çalışıp durdun. Güzel bir aile kurdun, çok güzel kızlar yetiştiriyorsun ve sen de gayet iyi biliyorsun ki o yeri St. Margaret's'tan sadece bir duvar ayırıyor."

Furlong gücenmedi, aksine yumuşadı. "Elbette biliyorum Bayan Kehoe."

"O koridorlarda yürümeden bahtını döndüren kızların sayısı bir elin parmaklarını geçmez inan ki," dedi Bayan Kehoe ellerini iki yana açarak.

"Bundan şüphem yok."

"Hepsinin farklı kuralları, düzenleri var," diye devam etti Bayan Kehoe, "ama inan bana, hepsi bir. Birine cephe aldığında, bir diğeriyle ilişkinin bozulmaması mümkün değil."

"Sağ olun Bayan Kehoe. Tüm bunları beni düşündüğünüz için söylediğinizin farkındayım, size minnettarım."

"Mutlu Noeller Bill."

"Size de Mutlu Noeller," dedi Furlong, Bayan Kehoe'nun verdiği para üstünü tekrar kadının avucuna tutuşturarak.

* * *

Furlong dışarı çıktığında kar yağıyordu. Beyaz taneler gökten kopup düşüyor, kasabaya ve dört bir yana konuyordu. Furlong başını eğip pantolonuna, botlarının uçlarına baktı ve ardından kasketini sıkıca başına geçirip paltosunun düğmelerini iliklediği. Bir süre elleri ceplerinde, bir yandan kendisine söylenen şeyler üzerine düşünüp beri yandan simsiyah akan nehrin kar tanelerini yutuşunu izleyerek rıhtım boyu yürüdü. Açık havadaydı ve kendini birazcık olsun özgür hissediyordu, ne bugünün ne de gelmekte olan yılın işleri güçleri sırtında kamburdu şimdi. Yetiştirmek zorunda olduğu sipariş için koşturup eve vakitlice dönme aciliyeti yitip gidiveriyordu işte böyle. Kasabanın ışıkları altında, uzun ve zikzaklar çizen iplere dizili rengârenk lambaların altında handiyse kaygısızdı Furlong. Bir hoparlörden müzik sesi geliyordu, uzun boylu bir oğlan çocuğu ehlileştirilmemiş sesiyle şarkı söylüyordu: *Ey kutsal gece, yıldızlar ışıl ışıl parlıyor*. Furlong belediye binasının önündeki ağacın berisinden geçerken ayağı bir parke taşına takıldı, düşmese de tökezledi ve bütün suçu, soğuk algınlığına iyi gelsin diye sıcak viski içmeye ikna eden, dahası ona koca bir kâse trifle yediren Bayan Kehoe'ya yıktı. Durup etraftaki dükkânların vitrinlerine, bu vitrinlerde teşhir edilen ürünlere, yılan gibi kıvrıla kıvrıla uzayıp giden incik boncuklara, ışıl ışıl parlayan bir dolu şeye baktı: Waterford kristalleri, paslanmaz çelikten çatal bıçak takımları, porselen çay takımları, parfüm şişeleri, vaftiz kupaları. Forristal's'ta, delinmiş siyah kadife tablalar üzerinde teşhir edilen nişan yüzüklerine, alyanslara, altın ve gümüş saatlere sabitlendi bakışları. Bilezikler yapma bir kola takılmıştı, zincirler ve gerdanlıkların uçlarındaysa madalyonlar sallanıyordu.

Yılların Stafford's dükkânında, hurling sopası ve topuna, ağ içindeki bilyelere, oyuncak askerlere, oyun hamurlarına, legolara, dama ve satranç takımlarına ve üretimine çoktan son verilmiş birkaç şeye, tüm bunlara bir çocuk nasıl bakarsa öyle baktı o da. Fırfırlı elbiseler içinde, kolları iki yana açık, sırtları dimdik halde oturan iki oyuncak bebeğin parmakları, âdeta bizi burdan kaldırın dercesine cama ha değdi ha değecekti. Furlong içeri girip Bayan Stafford'a beş yüz parçalı çiftlik yapbozu olup olmadığını sordu ve kadın, ellerinde sadece çocuklara uygun yapbozlar olduğunu, artık görece zor yapbozların pek rağbet görmediğini açıkladı, ama aradığı başka bir şey varsa yardımcı olabileceğini söylemeyi ihmal etmedi. Furlong başını iki yana sallasa da, belki de sırf elini kolunu sallayarak gerisingeri çıkmak istemediğinden, kadının başının arkasındaki kancalardan birinde asılı duran Lemon's jelibon paketlerinden bir tane aldı.

Joyce'nun mobilya dükkânının önüne vardığında, satılık bir boy aynasında kendi suretini gördü ve berbere gidip saç tıraşı olmaya karar verdi. Berber dükkânının içine baktığında epey kişinin sıra beklediğini gördü, yine de kapıyı itti ve küçücük bir çan tıngırdadı. Tanımadığı kızıl saçlı bir adamla ona fazlasıyla benzeyen dört oğlan çocuğunun oturduğu bankın uç kısmına oturup sırasını beklemeye koyuldu. Sinnott sarhoş halde berber koltuğunda oturuyordu, başında dikilen berber Amerikan tıraşının sonuna gelmiş gibiydi. Berber aynadan Furlong'a ciddiyetle baş selamı verdi ve bir süre daha makas çalmaya devam ettikten sonra makası kenara bırakıp fırçaya davrandı, Sinnott'ın ensesindeki saçları yere süpürdü, sonra da gidip küllüğü boşalttı. İzmaritlerin çöp kovasına dökülmesiyle kovadaki saçlardan incecik bir cızırtı eşliğinde kesif bir koku yükseldi ve Furlong, berberin oğlu genç elektrikçinin

hastalığıyla ilgili Eileen'in duyduğu şeyleri, gencecik çocuğa ne kadar kısa ömür biçildiğini düşündü. Derken bildik erkek muhabbetleri edildi ve ortamda çocuklar da olduğundan üstü örtülü bir şekilde de olsa kaba saba şakalar yapıldı.

Furlong muhabbetlere fazla katılmayıp, tıpkı rıhtım boyu yürürken yaptığı gibi başka şeylere kafa yormaya devam etti. Bir ara, içeri yeni müşterilerin girmesiyle birlikte Furlong banktaki yerini değiştirmek zorunda kaldı ve artık doğrudan karşısında duran aynadaki suretine bakarak Ned'le aralarında hem görebildiği hem de göremediği bir benzerlik aradı. Wilsonlar'ın evindeki kadının dediği şeyi belki de yanlış yorumlamıştı, belki de kadıncağız sırf akraba olduklarını varsayarak birbirlerine benzediklerini uyduruvermişti. Ne ki bu Furlong'a pek de olası gelmedi, Furlong'un annesinin ölümünden sonra Ned'in nasıl mahzunlaştığını, ayinlere nasıl da hep beraber gittiklerini, yemeğe hep beraber oturduklarını, geceleri ateşin başında oturup sohbet etmelerini, bu sohbetlerin aslında ne mânâya geldiğini düşünmeden edemedi. Şayet gerçek buysa, Ned'in o kadar yıl bir yandan Furlong'a daima göz kulak olurken bir yandan da onu daha iyi bir soydan gelmiş olduğuna inandırması, her gün tekrarladığı bir lütuf değilse neydi? Furlong'un ayakkabılarını cilalayıp parlatan, bağcıklarını bağlayan, ona ilk jiletini alıp tıraş olmayı öğreten o değil miydi? İnsan neden en çok da gözünün önünde duran şeyleri görmekte zorlanıyordu?

Biraz olsun aylaklık edip gezinmişti ya, giderek boşalıyor, ferahlıyordu zihni nihayet; şimdi yılı kapatmış vaziyette, orada oturmuş tıraş sırasının kendisine gelmesini beklerken ve saç tıraşı olurken, tıraşın ücretini öderken, dükkândan dışarı adımını attığında, aklının büsbütün başında olduğunu söyleyemezdi. Kar tutuyordu, öyle ki iki

yönde Furlong'dan önce ve sonra geçenlerin ayak izleri açıkça seçilirken, kaldırımlardaki ayak izleri bu kadar bariz bir şekilde değilse de birbirinden ayırt edilebiliyordu.

Charles Sokağı'na varan Furlong, Eileen için ayırtmış olduğu rugan ayakkabıları almak için Hanrahan's'a uğradı. Aynı zamanda iyi müşterilerinden birinin karısı olan, tezgâhın arkasındaki şık giyimli kadın her ne kadar Furlong'a yardımcı olmaya öyle pek istekliymiş görünmese de ayakkabı kutusunu açtı.

"Otuz dokuz numara olacaktı, öyle değil mi?"

"Otuz dokuz," dedi Furlong, "evet."

"Hediye paketi yapmamı ister misiniz?" diye sordu kadın. Ayakkabıları kutunun içine koydu, pelur kâğıdı ikiye katlayıp ayakkabı kutusunun kapağını kapattı.

"Evet," dedi Furlong, "zahmet olmazsa."

Furlong kadının kutuyu paketleyişini, selobandı makaradan çekişini ve kutuyu naylon bir poşete koyup Furlong'a borcunun ne kadar olduğunu söylemeden önce çobanpüskülü desenli kâğıdın köşelerini katlayışını izledi.

Ödemeyi yapıp çıktığında hava enikonu kararmıştı ve Furlong evine doğru çıkan yokuşu tırmanmaya hazırdı; fakat burnuna balık lokantasının açık kapısından tüten kızgın yağ kokuları gelince lokantaya girip bir kutu gazoz aldı, kasanın önünde kutuyu kafasına dikip kana kana içti, sonra da hem kendini tekrar nehre inip köprüye doğru yürürken buldu hem de köprünün başına varınca müthiş bir üşüme ve bitkinlik hissetti. Kar utana sıkıla da olsa yağmaya devam ediyordu; gökte ne var ne yoksa üstüne yağıyor ve Furlong neden evindeki huzur ve güvene dönmemiş olduğunu merak ediyordu; Eileen çoktan gece yarısı ayini için hazırlanmış, kocasının nerede kaldığını merak ediyor olsa gerekti, ama Furlong'un günü artık bambaşka bir şeyle dolup taşıyordu.

Köprüyü geçerken nehre, altından akıp giden sulara baktı. İnsanlar Barrow Nehri'nin lanetli olduğunu söylüyorlardı. Furlong söylenenlerin yarısını hatırlamasa da, meselenin vakti zamanında oraya bir manastır diken ve nehirden geçenlerden haraç alma hakkı tanınan keşişlerle ilgili olduğu muhakkaktı. Zamanla keşişler açgözlülüklerinin esiri olmuş, halk sonunda kazan kaldırıp keşişleri kasabadan defetmiş, manastırın başkeşişi de oradan ayrılmadan evvel kasabayı lanetlemişti; rivayet o ki bu lanet her yıl kasabadan üç can alacaktı, ne bir eksik ne bir fazla. Üstelik Furlong'un annesi de bunda doğruluk payı bulmuyor değildi; öyle ki bir Noel arifesinde oğluna, bizzat tanıdığı bir celebin kamyonuyla yoldan çıkıp nasıl can verdiğini ve bunun o yılki üçüncü boğulma vakası olduğunu kendi ağzıyla söylemişti. Furlong'un annesi bir eliyle güğümün kulplarından birinden diğerine uzanırken, güçlü ve çilli diğer koluyla oğlunu tutardı kimi zaman; bazı akşamlar Ned'le birlikte süt sağarken, sütün gelmesini kolaylaştırmak için başını ineğin böğrüne dayayıp bir iki şarkı mırıldanırdı. Ve haylazlık yaptığı, patavatsızlık ettiği ya da tereyağı kabının ağzını açık bıraktığı için Furlong'a tokat atmışlığı da yok değildi, ama tüm bunlar küçük şeylerdi.

Furlong yeniden Dublin'li kız çocuğunun kendisinden onu yanına alıp götürmesini isteyişini, bu sayede kendini boğabileceğini söyleyişini, onu geri çevirişini, sonra dönüş yolunda bir anda kayboluverişini ve akşam akşam keçisiyle birlikte sisin içinden birdenbire karşısına çıkıveren tuhaf ihtiyarı ve bu tuhaf ihtiyarın o yolun onu nereye gitmek istiyorsa oraya götüreceğini söyleyişini hatırlayıp huzursuz bir şekilde yürümeye devam etti.

Nihayet nehrin ucuna varınca, ön odaları mumlarla aydınlatılıp o güzelim Noel yıldızı çiçekleriyle süslenmiş farklı türde evlerin, daha önce hiç içlerine bakmadığı,

sadece arka kapılarının ağzından gördüğü evlerin önünden geçerek tepeyi tırmanmaya koyuldu. Bu evlerden birinde, spor ceket giymiş gençten bir oğlan piyanonun başındaydı ve şık giyimli bir kadın, elinde uzun ve ince saplı kadehiyle hemen yanında durmuş onu dinliyordu. Bir diğer evde, epey kaygılı görünen bir adam önündeki masaya eğilmiş hesap defterleriyle boğuşarak içinden çıkması güç hesaplamalar yapıyor gibiydi. Bir ötekinde, ufak bir oğlan çocuğu kalın, yün bir halı üstündeki sallanan atına binmişti, St. Margaret's üniformalı bir kız çocuğunun da kadife örtülü kanepede oturduğunu gördü Furlong; kızın neden okul dışında da üniforma giydiğini merak etti ve hemen ardından koro çalışmasından henüz dönmüş olabileceğini kestirdi.

Furlong ışıklı evleri ve sokak lambalarını ardında bırakıp tepeyi tırmanmaya devam etti. Nihayet karanlığın ve sessizliğin ortasında duran manastırın dışına ulaştığında, mekânın çevresinde dolanarak ortalığı kolaçan etti. Manastırın arka tarafını çevreleyen devasa, yüksek duvarların üstlerine de yine kar altında yer yer açıkça görülebilen kırık cam parçaları serpiştirilmişti. Fakat manastırın içini görmenin imkânı yoktu, üç katlı binanın tüm pencereleri kararmıştı, dahası demir parmaklıklar ardına alınmışlardı. Furlong damarlarına nüfuz edip kan akışını hızlandıran coşkuya benzer bir duygu dalgasıyla, sinsice gezinip av arayan gece hayvanlarından farksız hislerle ortalığı kolaçan etmeyi sürdürdü. Bir köşeden döndü ve dudaklarını yalaya yalaya bir karga leşini yemekte olan bir kara kediyle karşılaştı. Furlong'u fark eden kedi bir an için olduğu yerde donakalsa da hemen ardından çitin ardına kaçıverdi.

Furlong bina etrafındaki turunu tamamlayıp tekrar ana girişe ulaşınca, kanatları açık kapıdan içeri girip garaj yolu boyunca yürümeye koyuldu; porsuk ağaçlarıyla her dem yeşil ağaçlar ve kutsal çalılıklardaki yemişler de, tıpkı in-

sanların dedikleri gibi, âdeta bir tablo kadar güzeldi. Karda sadece tek tip ayak izleri vardı ve belli belirsiz seçilen bu ayak izleri tam tersi yönde ilerliyordu; Furlong kimseyle karşılaşmadan ön kapıya ulaşıp kolayca kapıdan içeri girdi. Yan duvara varıp da kömürlüğün kapısı önünde belirince, Furlong'un içinde duyduğu kapıyı açma zarureti bir an için tuhaf bir şekilde yitip gitti, fakat aynı his handiyse yiter yitmez geri geldi ve Furlong sürme kapıyı sonuna kadar sürüp kızın adını çağırdı, hemen ardından da kendi adını söyledi. Berber dükkânındayken, kapının pekâlâ kapalı olabileceğini, kızcağızın çok şükür orada olmayabileceğini ya da onu kucaklayıp yol ayrımına kadar taşımak zorunda kalabileceğini hayal etmiş ve şayet bunu yapacaksa, nasıl yapabileceğini ya da başka ne yapacağını, bir şey, herhangi bir şey yapıp yapmayacağını, çıkıp buraya gelip gelmeyeceğini bile merak edip durmuştu Furlong; ne ki her şey tam da Furlong'un korktuğu gibiydi, tek fark kızın bu kez Furlong'un uzattığı paltoyu alması ve onu oradan çıkaran bu adama güvenmekten memnun görünmesiydi.

"Şimdi birlikte eve gidiyoruz Sarah."

Furlong ön girişteki garaj yolu boyunca Sarah'ın yürümesine yardım etti ve birlikte tepeden aşağı indiler, hoş evlerin önlerinden geçip köprüye doğru yürüdüler. Nehrin karşısına geçerlerken, Furlong gözlerini bir kez daha altlarından akan, siyah bira kadar kararmış sulara çevirdi ve Barrow'un akışındaki bilgeliğe, suyun ıslah edilemez yolunda müthiş bir rahatlıkla ilerleyişine, öylesine özgürce açık denize varışına içten içe imrendi. Soğuk iyiden iyiye kesmeye başlamıştı ve Furlong paltosuz halde, önce kendini düşünmekle azamet arasında gidip gelirken, bir kez daha kızı rahibin evine götürmeyi düşündü; fakat bunu zihninde zaten birkaç kere yapmış, rahiple evinde görüşmüş ve her seferinde rahiplerin de zaten her şeyi bildikleri

sonucuna varmıştı. Hem Bayan Kehoe da ona tam olarak bunu dememiş miydi?

Hepsi aynıydı.

Yol boyunca Furlong'un tanıdığı ve hayatının büyük bölümünü müşteri-satıcı ilişkisi içinde geçirdiği insanlarla karşılaştılar, bu insanların çoğu memnuniyetle durup Furlong'la ayaküstü laflamaya başladılar, fakat sonra çıplak ve kapkara ayakları görüp bunun Furlong'un kendi kızlarından biri olmadığını fark edince sus pus oldular. Sonra bazısı ikiliden uzak durmak için âdeta kaçacak delik arayarak, abuk sabuk bir şeyler geveleyerek ve Furlong'a nazikçe Mutlu Noeller dileyerek yoluna devam etti. Uzun tasmasını çekiştirerek zapt etmeye çalıştığı teriyeriyle yürüyüşe çıkmış yaşlıca bir kadın Furlong'a kızın kim olduğunu, yoksa şu çamaşırhanedeki kızlardan biri mi olduğunu sordu. Sonra başka bir yerde ufak bir oğlan, Sarah'ın ayaklarına bakıp kahkahayı bastı ve babası elini sertçe çekiştirip susmasını buyurana kadar kıza iğrenç olduğunu söylemeyi başardı. Sarah'ı Furlong'un kızlarından biri sanan Bayan Kenny eski püskü kıyafetler içinde (Furlong onu daha önce hiç bu halde görmemişti) ve alkol kokan nefesiyle Furlong'a bu karda kıyamette yanında yalın ayak bir çocukla sokakta ne aradığını sorup yoluna devam etti. Karşılaştıkları insanların teki bile ne Sarah'ın kendisine tek kelime bir şey söyledi ne de Furlong'a kızı nereye götürdüğünü sordu. Kimseye uzun uzadıya hesap verme veya açıklama yapma mecburiyeti hissetmeyen Furlong da herkesi elinden geldiğince geçiştirdi ve henüz yüzleşmediği, fakat er ya da geç yüzleşeceğini bildiği karşılaşmadan duyduğu korkunun eşlik ettiği bir heyecanı yüreğinde duyarak yürümeye devam etti.

Kasaba merkezine ve Noel ışıklarına büsbütün yaklaştıklarında, Furlong bir an için yapmakta olduğu şeyden

vazgeçip eve uzun yoldan gitmeyi düşünse de, karşılaşacağı zorlukla yüzleşme cesaretini gösterip her zaman yürüdüğü yoldan yürümeye devam etti. Neden sonra Furlong'un kıza bir şeyler olduğunu fark etmesine kalmadı ki kız bir anda durup sokağa kustu.

"Aferin kızıma," diyerek gayretlendirdi Furlong kızı. "Çıkar, ne varsa çıkar, rahatla."

Meydana vardıklarında, kız hem ışıl ışıl yemliğin önünde soluklandı hem de huşu içinde etrafı seyre daldı. Hakeza Furlong da: Yusuf'un parlak kıyafetlerine, dizleri üstüne çökmüş Bakire Meryem'e, koyunlara dalıp gitti o da. Furlong'un son görüşünden bu yana, tabloya bebek İsa ve müneccimlerin[1] figürlerini yerleştirmişti biri, ama kızın asıl dikkatini çeken eşekti; uzanıp hayvanın kulağını sevdi, üstüne yağmış karları süpürdü.

Ve "Çok sevimli değil mi?" dedi.

"Çok bir yolumuz kalmadı," dedi Furlong. "Eve vardık sayılır."

Furlong'un tanıdığı tanımadığı insanlarla karşılaşa karşılaşa yürümeye devam ederlerken, bir başkasına yardım etmedikten sonra yaşamanın bir mânâsı var mı diye düşündü Furlong. Yıllar, on yıllar boyunca, hatta bütün bir ömrü bir kez olsun o yerde olup bitenlere karşı çıkma cesaretini göstermeden yaşayıp sonra da Hristiyan olduğunu iddia etmesi, aynada yüzüne bakabilmesi mümkün müydü insanın?

Bu kızla yan yana yürürken öyle hafif, öyle harikulade hissediyordu ki kendini Furlong, yüreğinde öyle ferah, yeni, bilinmedik bir sevinç yükseliyordu ki... Varlığının en iyi parçası olanca ışıltısıyla dışına taşıyor olabilir miydi? Bir yanı, artık buna ne denirse (böyle bir şeye bir ad

1 İsa'nın doğumu üzerine hediye olarak altın, günnük ve mür getiren üç müneccim kral. –e.n.

vermek mümkün mü?), yabanlaşıyordu, farkındaydı. Bu yaptığının elbette bir bedeli olacaktı; ama hayatı boyunca, sıradan, alelade hayatı boyunca bir kez bile, kızlarını ilk kez kucağına aldığında, sağlıklı ve inatçı o ilk feryatlarını duyduğunda bile mutluluğun böylesini tatmamıştı.

Bayan Wilson'ı düşündü; gündelik inceliklerini, bir yanlış yaptığında nasıl doğrusunu öğretip onu yüreklendirdiğini, söylediği, yaptığı küçük şeyleri ve söylemeyi, yapmayı reddettiklerini; yani Wilson'ın, üst üste konduğunda bütün bir ömür ettiğini bilmesi gereken tüm o şeyleri düşündü. Bayan Wilson olmasaydı annesi de kendini pekâlâ o yerde bulabilirdi. Daha eski bir zamanda kendi annesi olabilirdi kurtardığı bu kızın yerinde —tabii bu yaptığına kurtarmak denirse. Ve o zaman Tanrı bilir kendisinin başına da neler gelir, hikâyesi nerede sona ererdi.

Biliyordu, bunlar daha iyi günleriydi. Şimdiden kendisini bir dünya sorunun beklediğini kestirebiliyordu, ama sonuçta olabilecek en kötü şeyi; yapılmasaydı ki yapılmayabilirdi, hayatının geri kalanını birlikte yaşamak zorunda kalacağı şeyi ardında bırakmıştı artık. Şimdi kendisini bekleyen dertler, her ne olurlarsa olsunlar, yanında yürüyen kızın öteden beri katlanıp üstesinden gelmeyi bildiklerinin yanında lafügüzaftı. Yanında çıplak ayaklı kız, elinde ayakkabı kutusuyla kendi bahçe kapısına çıkan sokağı tırmanırken duyduğu korku diğer tüm duyguları ezip geçiyordu; ama yine de sersem yüreği başarabileceklerini ümit etmekle kalmıyor, buna iyiden iyiye inanıyordu.

Metin Üzerine Bir Not

Bu eser hiçbir surette bir kişiye ya da kişilere dayanmayan, kurmaca bir eserdir. İrlanda'daki son Magdalen çamaşırhanesi 1996 yılında kapatıldı. Bu kurumlarda kaç kız çocuğunun ve kaç kadının alıkonulduğu, tutsak edildiği ve çalışmaya zorlandığı bilinmiyor. En az on bin, daha isabetli bir tahminle otuz bin. Magdalen çamaşırhanelerine dair kayıtlar imha edildi, hasıraltı edildi, erişilmez kılındı. Bu kız çocukları ve kadınların herhangi birinin emeği nadiren bir şekilde kabul edilip tanındı. Bu kız çocukları ve kadınların çoğu bebeklerini kaybetti. Bazıları hayatlarını kaybetti. Bazıları, daha doğrusu büyük çoğunluğu sahip olabilecekleri hayatları kaybetti. Bu kurumlarda kaç bin bebeğin öldüğü, kaç bininin anne-bebek bakımevlerinden evlatlık alındığı bilinmiyor. Bu yılın [2021] başlarında, Anne-Bebek Bakımevleri Araştırma Komisyonu Raporu'nda, bu kurumlardan soruşturmaya tabi tutulmuş on sekiz tanesinde, sadece bunlarda, dokuz bin çocuğun öldüğü tespit edildi. 2014 yılında, tarihçi Catherine Corless, dehşet verici bir bulguyu, 1925-1961 yılları arasında Galway, Tuam'daki merkezde 796 bebeğin öldüğünü kamuoyuyla paylaştı. Bu kurumlar Katolik Kilisesi tarafından, İrlanda Cumhuriyeti Devleti ile işbirliği içinde işletildi ve finanse edildi. İrlanda hükümeti adına, Magdalen çamaşırhaneleri için ancak 2013 yılında, İrlanda Cumhuriyeti Başbakanı Enda Kenny tarafından özür dilendi.

Teşekkür

Yazar; Aosdána, Wexford İl Konseyi, Yazarlar Vakfı, Heinrich Böll Vakfı ve Dublin, Trinity College'a destekleri için teşekkürü borç bilir.

Ayrıca; Kathryn Baird, Felicity Blunt, Alex Bowler, Tina Callaghan, Mary Clayton, Ian Critchley, Ita Daly, Dr. Noreen Doody, Grainne Doran, Morgan Entrekin, Liam Halpin, Margaret Huntington, Claire ve Jim Keegan, Sally Keogh, Loretta Kinsella, Ita Lennon, Niall MacMonagle, Michael McCarthy, Patricia McCarthy, Mary McCay, Helen McGoldrick, Eoin McNamee, James Meaney, Sophia Nı Sheoin, Claire Nozieres, Jacqueline Odin, Stephen Page, Rosie Pierce, Sheila Purdy, Katie Raissian, Josephine Salverda, Claire Simpson, Jennifer Smith, Anna Stein, Dervla Tierney ve Sabine Wespieser'a teşekkürler.

Ve son olarak, yıllardır bana çok fazla şey öğretmiş olan öğrencilerime teşekkürler.

Bill Furlong, babasının kim olduğunu bilmeden büyüyen, karısıyla birlikte beş kızını borç harca batmadan okutup büyütmeye çalışan bir odun ve kömür tüccarıdır. Hayatın ağır yükü altında zaman zaman ezilse de Bill etrafında gördüğü meseleleri içten içe dert edinir. O yılın Noel'i yaklaşırken de kafalarını kaldıracak vakitleri yoktur; fakat Bill bir sabah manastıra siparişleri götürdüğünde, kömürlüğe kapatılmış bir genç kıza rastlar. Bu karşılaşma sadece ikisinin değil, belki de tüm kasaba halkının kaderini değiştirecektir.

Ülkesinin toplumsal ve siyasi geçmişine, sıradan insanların hikâyelerine yine "küçük şeyler" üzerinden dupduru bir dille ayna tutan Claire Keegan'ın son romanı *Böyle Küçük Şeyler*, Umay Öze'nin çevirisiyle...

Keegan'ın gerçekçi ve güçlü cümlelerinden tek biri bile ciltler dolusu toplumsal tarih içerebilir. Her kelimesi doğru seçilmiştir ve doğru yerdedir; etkisi ise son derece duygulandırıcı, yürek titreticidir.

–Hilary Mantel

Keegan nadir bulunan, hep okumak isteyeceğim bir yazar.

–Richard Ford

Kapak: Natalia Suvorova

"Mutlu azınlığa!"

